

Helsinki, Kööpenhamina, Oslo, Tukholma, 23. lokakuuta 2008

Nordean osavuositulos tammi-syyskuu 2008

Vahva tulos markkinamyllerryksestä huolimatta

- Tuotot 5 949 miljoonaa euroa (5 744 milj. vuoden 2007 tammi-syyskuussa), kasvua 4 %
- Rahoituskate 3 707 miljoonaa euroa (3 139 milj.), kasvua 18 %
- Kulujen kasvu pysyi asetetussa tavoitteessa ja oli 6,5 %
- Tulos ennen luottotappioita 2 761 miljoonaa euroa (2 751 milj.)
- Luottotappiot 146 miljoonaa euroa (54 milj. positiiviset), luottotappiotaso 0,08 prosenttiyksikköä
- Liikevoitto 2 615 miljoonaa euroa (2 805 milj.), laskua 7 %
- Korollisia arvopapereita ei luokiteltu uudelleen
- Riskisopeutettu tulos pysyi entisellä tasolla ja oli 1 795 miljoonaa euroa (1 798 milj.), liiketoiminta-alueiden riskisopeutettu tulos kasvoi 5 %
- Oman pääoman tuotto 15,7 % (19,5 %)
- Osakekohtainen tulos 0,78 euroa (0,87)
- Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista 7,9 % (7,9 %)
- Nordea odottaa riskisopeutetun tuloksen pysyvän vuonna 2008 samalla tasolla kuin vuonna 2007 (vuoden 2008 näkymistä enemmän sivulla 8)

Liiketoiminta-alueet edelleen vahvoja

- Asiakkaiden kasvaneeseen kysyntään vastattiin – luotonanto kasvoi 14 %
- Yritysluottojen ja henkilöasiakkaiden asuntoluottojen marginaalit paranivat
- Varainhankinnan tilanne edelleen vahva markkinoiden levottomuudesta huolimatta
- Luottosalkun laatu vahva ja rakenne hyvin hajautettu
- Talletukset kasvoivat 13 %, vuositason kasvu 16 % kolmannella neljänneksellä
- Asiakaslähtöinen pääomamarkkinatoiminta kehittyi hyvin
- New European Markets -toiminnon tulos kasvoi reilusti

”Nordean neljännesvuositulos on jälleen kerran vahva rahoitusmarkkinoiden erittäin poikkeuksellisesta kehityksestä huolimatta. Liiketoiminta-alueidemme ja kasvuhankkeidemme tulokset ovat edelleen suunnitelmien mukaiset ja kannattavuutemme on pysynyt hyvänä. Epävarmuus ja riskit ovat kuitenkin lisääntyneet merkittävästi sekä rahoitusmarkkinoilla että makrotaloudessa. Olemme silti luottavaisia. Kannattavuutemme on korkealla tasolla, luottosalkkumme laatu on vahva ja varainhankintamme on hyvin hajautettu, joten lähtökohtamme on vahva taloudellisen toiminnan hidastuessa. Uskon siksi, että olemme edelleen valmiita tekemään parempaa tulosta kuin markkinoilla keskimäärin”, sanoo Nordean konsernijohtaja Christian Clausen.

Nordean visiona on olla johtava pohjoismainen pankki, joka luo merkittävää arvoa asiakkailleen ja omistajilleen ja joka on tunnettu osaavasta henkilöstöstään. ”Teemme sen mahdolliseksi” – autamme asiakkaitamme pääsemään tavoitteisiinsa tarjoamalla heille laajan valikoiman pankkitoimintaan, varallisuudenhoitoon ja vakuutuksiin liittyviä palveluja. Nordealla on noin 10 miljoonaa asiakasta ja noin 1 400 konttoria. Konserni on johtava Internet-pankkipalveluiden tarjoaja ja sillä on 5,1 miljoonaa verkkopankkiasiakasta. Nordea noteerataan OMX:n Pohjoismaisessa Pörssissä Helsingissä, Kööpenhaminassa ja Tukholmassa.

Tuloslaskelma

	1-9	1-9	Muutos	Q3	Q3	Muutos	Q2	Muutos
Miljoonaa euroa	2008	2007	%	2008	2007	%	2008	%
Rahoituskate	3 707	3 139	18	1 296	1 092	19	1 230	5
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	1 493	1 614	-7	480	531	-10	518	-7
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	703	893	-21	221	264	-16	198	12
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-21	29		-25	10		22	
Muut tuotot	67	69	-3	24	17	41	24	0
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	5 949	5 744	4	1 996	1 914	4	1 992	0
Henkilöstökulut	-1 913	-1 773	8	-635	-596	7	-634	0
Muut kulut	-1 185	-1 146	3	-395	-372	6	-406	-3
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-90	-74	22	-30	-25	20	-33	-9
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-3 188	-2 993	7	-1 060	-993	7	-1 073	-1
Tulos ennen arvonalentumistappioita	2 761	2 751	0	936	921	2	919	2
Arvonalentumistappiot luotoista	-146	54		-89	13		-36	
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0		0	-2		0	
Liikevoitto	2 615	2 805	-7	847	932	-9	883	-4
Tuloverot	-580	-527	10	-192	-171	12	-190	1
Tilikauden tulos	2 035	2 278	-11	655	761	-14	693	-5

Liiketoiminnan volyymit, avaintiedot

	30.9.	30.9.	Muutos	30.6.	Muutos
Miljardia euroa	2008	2007	%	2008	%
Luotot yleisölle	272,1	238,7	14	269,9	1
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle josta säästämisen tilit	155,1	135,0	15	146,8	6
	46,6	39,3	19	45,1	3
Hoidossa oleva varallisuus	138,9	162,9	-15	145,6	-5
Vastuuvelka, henkivakuutus	30,1	32,4	-7	31,4	-4
Oma pääoma	17,8	16,3	9	17,2	3
Taseen loppusumma	439,8	386,7	14	431,2	2

Tunnusluvut

	1-9	1-9	Q3	Q3	Q2
	2008	2007	2008	2007	2008
Osakekohtainen tulos ¹ , euroa	0,78	0,87	0,25	0,29	0,27
Osakekohtainen tulos 12 edeltävältä kuukaudelta ¹ , euroa	1,11	1,21	1,11	1,21	1,15
Osakekurssi ² , euroa	8,28	12,21	8,28	12,21	8,77
Osakkeen kokonaistuotto, %	-21,1	10,6	-2,4	4,5	-9,4
Osakekohtainen oma pääoma ² , euroa	6,83	6,28	6,83	6,28	6,60
Liikkeessä olevat osakkeet ² , miljoonaa	2 593	2 591	2 593	2 591	2 593
Liikkeessä olevat osakkeet laimennusvaikutuksen jälkeen ² , miljoonaa	2 595	2 593	2 595	2 593	2 595
Oman pääoman tuotto, %	15,7	19,5	15,0	19,1	16,2
Kulu/tuotto-suhde, %	54	52	53	52	54
Vakavaraisuussuhde, ensisijaiset omat varat ^{2,3} , %	7,0	7,2	7,0	7,2	7,0
Vakavaraisuussuhde ^{2,3} , %	9,4	9,6	9,4	9,6	9,3
Ensisijaiset omat varat ^{2,3} , miljoonaa euroa	15 275	13 921	15 275	13 921	15 055
Riskipainotetut saamiset ² , miljardia euroa	218	194	218	194	214
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta) ²	33 761	31 328	33 761	31 328	32 995
Risikopeutettu tulos, miljoonaa euroa	1 795	1 798	610	601	601
Riskipainotettu tulos, miljoonaa euroa	1 048	1 184	361	391	351
Taloudellinen pääoma, miljardia euroa	12,0	10,5	12,0	10,5	11,7
Risikopeutettu osakekohtainen tulos, euroa	0,69	0,69	0,23	0,23	0,23
Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto, (RAROCAR), %	20,8	23,8	20,6	23,1	20,5

¹ Laimennusvaikutuksen jälkeen.

² Kauden lopussa.

³ Tammi-syyskuun tulos mukaan lukien. Ruotsin rahoitustarkastuksen määräysten mukaan vakavaraisuuslukuja laskettaessa ei oteta huomioon kolmannen neljänneksen tulosta, jota ei ole tilintarkastettu. Näiden määräysten mukaiset luvut ovat seuraavat: ensisijainen pääoma 14 882 miljoonaa euroa (13 465 miljoonaa euroa 30. syyskuuta 2007), vakavaraisuuspääoma 20 150 miljoonaa euroa (18 079 miljoonaa euroa 30. syyskuuta 2007), vakavaraisuussuhde, ensisijainen pääoma 6,8 % (7,0 % 30. syyskuuta 2007), vakavaraisuussuhde 9,2 % (9,3 % 30. syyskuuta 2007).

Konserni

Vuoden 2008 tammi-syyskuun tulos

Tuotot yhteensä kasvoivat 4 prosenttia 5 949 miljoonaan euroon. Pohjoismainen pankkitoiminta- sekä yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta-liiketoiminta-alueiden tuotot kasvoivat 10 prosenttia liiketoiminnan vahvan vireen ja strategisten investointisuunnitelmien menestyksekkään toteuttamisen tukemana. Tuottojen kasvun perusta on vähitellen siirtynyt luottovolyymien kasvusta ja varallisuudenhoidosta saaduista palkkioista marginaalien kohentamiseen ja talletusten lisääntymiseen. Tämä trendi osoittaa, että liiketoiminta on vakaalla pohjalla. Myös liiketoiminta-alueiden riskisopeutettu tulos oli vahva ja suunnitelmien mukainen. Kasvua oli 5 prosenttia.

Poikkeuksellisten markkinaolojen vuoksi varallisuudenhoidon, varainhallinnan ja Marketsin tulokset heikensivät riskisopeutettua tulosta, ja koko konsernin riskisopeutettu tulos jäi siksi aiemmalle tasolle.

Rahoituskatteen vahva kasvu jatkui volyymikasvun sekä yrityksille ja henkilöasiakkaille annettujen luottojen marginaalien kasvun tukemana. Nordea on vahvan asemansa ansiosta voinut jatkaa liiketoimintaa tärkeimpien asiakasryhmiensä kanssa normaalisti ja vastata asiakkaiden kysyntään. Volyymikasvu jatkui yleisesti hyvänä, vaikka se hidastuikin hieman kolmannen neljänneksen lopussa rahoitusmarkkinoiden myllerryksen kiihdyttyä. Myös pyrkimys luoda tasapaino luotonannon ja talletusten kasvun välille ja hinnoitella luotot varainhankinnan uusien kustannusten mukaan vaikutti volyymikasvuun. Tuottoja kasvatti myös vilkkaana jatkunut asiakaslähtöinen pääomamarkkinatoiminta.

Kulut kasvoivat 6,5 prosenttia eli samaa vauhtia kuin koko vuonna 2007.

Luottosalkun laatu on edelleen vahva. Arvonalentumistappioiden nettomäärä oli 146 miljoonaa euroa ja luottotappiotaso 0,08 prosenttiyksikköä. Bruttomääräiset saamiset, joiden arvo on alentunut, lisääntyivät 17 prosenttia 1 677 miljoonaan euroon. Noin puolet lisäyksestä liittyi Baltian maihin. Pohjoismaissa näiden saamisten määrä on lisääntynyt matalista lähtöluvuista.

Nordea-konsernin tulos ennen arvonalentumistappioita oli hyvä, 2 761 miljoonaa euroa. Liikevoitto laski 7 prosenttia 2 615 miljoonaan euroon. Riskisopeutettu tulos pysyi aiemmalla tasollaan ja oli 1 795 miljoonaa euroa.

Tuotot

Tuotot yhteensä kasvoivat 4 prosenttia 5 949 miljoonaan euroon. Kun OMX:n osakkeiden arvonnousua vuonna 2007 ei oteta huomioon, tuotot kasvoivat 5 prosenttia. Pohjoismainen pankkitoiminta- sekä yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta-liiketoiminta-alueilla tuotot kasvoivat yhteensä 10 prosenttia.

Rahoituskate

Rahoituskate nousi 18 prosenttia 3 707 miljoonaan euroon luotonannon ja talletusvolyyymien vahvan kasvun sekä yrityksille annettujen luottojen ja henkilöasiakkaille annettujen asuntoluottojen marginaalien kasvun ansiosta.

Luotot yleisölle kasvoivat 14 prosenttia 272 miljardiin euroon. Tämän vuoden toiseen neljännekseen verrattuna luotonanto kasvoi vain prosentin, koska tavoitteena oli luoda tasapaino luotonannon kasvun ja talletusten kasvun välille ja hinnoitella luotot varainhankinnan uusien kustannusten mukaan. Talletusvolyyymit kasvoivat viime vuoden vastaavasta ajankohdasta 13 prosenttia, kun takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon, ja 15 prosenttia eli 155 miljardiin euroon, kun ne otetaan huomioon.

Yrityksille annetut luotot kasvoivat 19 prosenttia, kun käänteisiä takaisinostosopimuksia ei oteta huomioon. Kasvu perustui vahvaan kysyntään kaikissa Pohjoismaissa ja Euroopan uusilla markkinoilla sekä lähes kaikilla toimialoilla. Tiiviiden asiakassuhteidensa ja vahvan taseensa ansiosta Nordea on pystynyt tukemaan asiakkaitaan rahoitusmarkkinoiden myllerryksessä, kun pääomamarkkinoiden likviditeetti on ollut vähäistä. Asiakkaiden lyhyen ja pitkän aikavälin pääomatarpeet on pystytty täyttämään ja riskit on silti pidetty edelleen tiukasti hallinnassa. Nordea on yleisesti vahvistanut markkina-asemaansa Pohjoismaissa.

Yrityksille annettujen luottojen marginaalit paranivat tammi-syyskuussa 2008, mikä kuvaa riskien hinnoittelun normalisoitumista. Uusien luottojen marginaalit ovat aiempaa suuremmat, mikä kohentaa jatkossa edelleen keskimääräisiä marginaaleja yrityksille annettujen luottojen salkussa. Tuotot yritysasiakastoiminnasta kasvoivat tammi-syyskuussa 21 prosenttia lähinnä rahoituskatteen vahvan kasvun ansiosta.

Asuntoluottojen marginaalit alkoivat kolmannella neljänneksellä parantua kaikissa muissa maissa paitsi Tanskassa. Marginaalien koheneminen kuvastaa suhdannekehityksen muutosta ja riskien hinnoittelun normalisoitumista. Asuntoluotot lisääntyivät 10 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Luotonanto henkilöasiakkaille kasvoi kaikkiaan 9 prosenttia ja tuotot henkilöasiakastoiminnasta kasvoivat 3 prosenttia viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta.

Nordea sai edelleen runsaasti uutta varallisuutta koroilta kilpailukykyisille säästämisen tileille. Talletusmarginaalit pysyivät kokonaisuutena katsoen edellisneljänneksen tasolla. Henkilöasiakkaiden säästämisen tilien volyymit kasvoivat erityisen vahvasti Suomessa ja Ruotsissa.

Yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta-liiketoiminta-alueella tuottojen ja tuloksen kasvu oli vakaata kaikilla osa-alueilla, ja liiketoiminta jatkui vilkkaana. Tuotot kasvoivat 29 prosenttia luotonannon ja

talletusvolyymien vahvan kasvun ansiosta. Finanssipalveluyritykset-toiminto vahvasti markkina-asemaansa ja sen tuotot pysyivät korkealla tasolla rahoitusmarkkinoiden myllerryksestä huolimatta. Shipping, Oil Services & International -toiminnon tuotot kasvoivat vahvasti kaikissa segmenteissä.

New European Markets -toiminnon liiketoiminta ja orgaaninen kasvu jatkuivat voimakkaana etenkin Puolassa ja Venäjällä. Tuotot kasvoivat 87 prosenttia vuoden 2007 tammi-syyskuusta. New European Markets -toiminnon luottovolyymit jatkoivat kasvuaan etenkin Venäjällä. Baltian maissa luotonanto kasvoi 7,3 miljardiin euroon, kun se vuotta aiemmin oli 4,8 miljardia euroa. Kasvuvauhti on kuitenkin hidastunut viime neljänneksen aikana. Kasvuun on pyritty varovaisuutta noudattaen. Riskienhallinta on konservatiivista ja kasvu perustuu pääosin nykyisille yritysasiakkaille annettuihin luottoihin. Kasvuvauhdin odotetaan hidastuvan edelleen.

Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Nettomääräiset palkkiotuotot vähenivät 7 prosenttia 1 493 miljoonaan euroon. Osakemarkkinoiden alamäki heikensi säästämisen tuotteisiin liittyvien palkkiotuottojen kehitystä. Luotonantoon ja maksuliikenteeseen liittyvät palkkiotuotot sen sijaan kasvoivat.

Maksuliikenteeseen liittyvät palkkiotuotot kasvoivat prosentin 581 miljoonaan euroon. Tähän erään sisältyvät korteista saadut palkkiotuotot lisääntyivät 4 prosenttia. Luotonantoon liittyvät palkkiotuotot kasvoivat edelleen. Niitä kertyi 340 miljoonaa euroa eli 9 prosenttia enemmän kuin vastaavana ajanjaksona viime vuonna. Kasvu oli vahvaa etenkin suuryrityspalveluissa.

Säästämisen tuotteisiin liittyvät palkkiotuotot laskivat 17 prosenttia 878 miljoonaan euroon hoidossa olevan varallisuuden pienentymisen ja tuottomarginaalien kaventumisen seurauksena. Hoidossa oleva varallisuus pieneni yhteensä 138,9 miljardiin euroon eli 15 prosenttia viime vuoden syyskuun loppuun verrattuna ja 5 prosenttia tämän vuoden kesäkuun loppuun verrattuna. Marginaalit kapenivat, koska varallisuutta siirrettiin osakkeista korkotuotteisiin ja tapahtumatuotot supistuivat. Hoidossa olevaa uutta varallisuutta saatiin haastavasta markkinatilanteesta huolimatta nettomääräisesti 0,1 miljardia euroa vuoden yhdeksän ensimmäisen kuukauden aikana. Varallisuutta saatiin hoidettavaksi etenkin Nordic Private Bankingissa, jossa uuden hoitoon saadun varallisuuden nettomäärä oli 2,2 miljardia euroa. Yhteisöasiakkailta saatiin hoidettavaksi uutta varallisuutta nettomääräisesti 1,8 miljardia euroa. Varallisuutta siirtyi pois pääasiassa vähittäismarkkinoille suunnatuista rahastoista, joista poistui nettomääräisesti 3,5 miljardia euroa hoidossa olevaa varallisuutta. Tätä kuitenkin kompensoi reilusti se, että säästämisen tileille saatiin tammi-syyskuussa uutta varallisuutta nettomääräisesti 5,8 miljardia euroa.

Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto

Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä vähenivät vuoden 2007 tammi-syyskuusta 21 prosenttia eli 190 miljoonaa euroa 703 miljoonaan euroon. Liiketoiminta-alueiden nettovoitot käypään arvoon arvostettavista eristä laskivat 3 prosenttia ja niitä kertyi 729 miljoonaa euroa (748 miljoonaa euroa). Pääomamarkkinatuotteisiin liittyvä toiminta oli vilkasta etenkin korkoihin ja valuuttoihin liittyvissä riskienhallinnan tuotteissa, mikä kompensoi markkinamyllerryksen aiheuttamia arvostustappioita. Pohjoismainen pankkitoiminta- sekä yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueiden nettovoitot käypään arvoon arvostettavista eristä kasvoivatkin vahvasti.

Suurin osa vähennyksestä aiheutui siitä, että noteeratut ja noteeraamattomat osakkeet (esimerkiksi OMX-osakkeet) nousivat vahvasti vuonna 2007. Näistä osakkeista saadut tuotot olivat tänä vuonna noin 140 miljoonaa euroa pienemmät kuin viime vuonna. OMX-osakkeiden arvonnousu oli viime vuonna noin 90 miljoonaa euroa.

Toinen syy vähenemiseen olivat arvostustappiot, jotka aiheutuivat luottomarkkinoiden yhä lisääntyneestä levottomuudesta. Negatiivinen vaikutus oli tammi-syyskuussa noin 100 miljoonaa euroa, josta noin 50 miljoonaa euroa kohdistuu vuoden kolmanteen neljännekseen. Siitä noin 30 miljoonaa euroa liittyy luottoriskimarginaalien leventymisestä johtuviin käyvän arvon muutoksiin ja noin 20 miljoonaa euroa Lehman Brothers Groupin konkurssihakemukseen. Lehmaniin liittyvät tappiot syntyvät lähinnä johdannaissovimusten korvaamisesta kolmansien osapuolten kanssa tehtävillä sopimuksilla.

Asiakaslähtöisestä pääomamarkkinatoiminnasta saadut tuotot kompensoivat kuitenkin edellä mainittuja negatiivisia arvostusvaikutuksia.

Konsernin oman pääoman tuoton vaihteluja vähennetään suojaustoiminnalla. Korkotason noususta johtuva negatiivinen vaikutus on vähentynyt kolmannella neljänneksellä.

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta oli -21 miljoonaa euroa, johon sisältyy norjalaisen Eksportfinansin 23 prosentin vähemmistöomistuksesta syntynyt 37 miljoonan euron tappio-osuus.

Kulut

Kulut kasvoivat 6,5 prosenttia 3 188 miljoonaan euroon. Kasvuvauhti oli sama kuin vuonna 2007 huolimatta siitä, että Nordean henkilöstömäärä kasvoi 8 prosenttia edellisvuoden tammi-syyskuusta. Lähes puolet kulujen kasvusta aiheutui kasvuhankkeisiin tehdyistä investoinneista. Kasvuhankkeita ovat private banking

-toiminnan laajentaminen, pääomamarkkinatoiminta, investoinnit Euroopan uusille markkinoille (suurimmaksi osaksi Venäjälle) ja toiminnan laajentaminen Ruotsissa. Henkilöstökulut kasvoivat 8 prosenttia kasvuhankkeisiin tehdyistä investoinneista johtuvan henkilöstömäärän lisääntymisen sekä palkkainflaation vuoksi.

Kulu/tuotto-suhde nousi 54 prosenttiin, kun se vuoden 2007 tammi-syyskuussa oli 52 prosenttia.

Luottotappiot

Arvon alentumiskirjausten peruutukset ja aiemmin kirjattujen luottotappioiden palautukset vähenivät viime vuodesta. Uusia arvonalentumiskirjauksia tehtiin aiempaa enemmän, mutta niiden määrä oli suurelta osin samalla tasolla kuin tämän vuoden aiemmillä neljänneksillä. Tammi-syyskuulta kirjattiin 146 miljoonaa euroa arvonalentumistappioita, mikä vastaa 0,08 prosenttiyksikön luottotappiotasoa. Tähän sisältyi Baltian maihin kohdistettujen saatavaryhmäkohtaisten arvonalentumiskirjauksien kasvattaminen 16 miljoonalla eurolla 107 miljoonaa euroon kolmannella neljänneksellä. Näiden Baltiaan kohdistuvien arvonalentumiskirjausten osuus Baltian maissa annetuista luotoista on 1,47 prosenttia. Nettomääräiset arvonalentumistappiot lisääntyivät jonkin verran pohjoismaisen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueella.

Verot

Efektiivinen veroaste oli vuoden 2008 tammi-syyskuussa noin 22 prosenttia, kun se viime vuoden vastaavana ajanjaksona oli 19 prosenttia. Viime vuoden alhaisempi veroaste aiheutui lähinnä laskennallisen verosaamisen uudelleenarvostuksesta Suomessa sekä positiivisista kertaluonteisista vaikutuksista, jotka liittyivät veroasteen alentamiseen Tanskassa 1. tammikuuta 2007. Efektiivinen veroaste oli alempi kuin 26 prosentin vakioveroaste, mikä vastaa koko vuotta koskevaa arviota.

Tulos

Tulos laski 11 prosenttia 2 035 miljoonaa euroon, kun arvonalentumistappioita kertyi aiempaa enemmän ja efektiivinen veroaste oli edellisvuotta korkeampi. Tulos vastaa 15,7 prosentin oman pääoman tuottoa. Osakekohtainen tulos oli 0,78 euroa.

Riskisopeutettu tulos

Riskisopeutettu tulos pysyi samalla tasolla kuin vuoden 2007 tammi-syyskuussa ja oli 1 795 miljoonaa euroa. Liiketoiminta-alueiden riskisopeutettu tulos kasvoi 5 prosenttia.

Vuoden 2008 kolmas neljännes

Tuottoja kertyi kolmannella neljänneksellä 4 prosenttia enemmän kuin viime vuoden vastaavalla neljänneksellä. Tulos ennen arvonalentumistappioita kasvoi sekä viime vuoden kolmannesta neljänneksestä että tämän vuoden toisesta neljänneksestä.

Tuotot

Tuotot yhteensä olivat 1 996 miljoonaa euroa. Kasvua oli 4 prosenttia viime vuoden kolmannesta neljänneksestä. Jos OMX-osakkeiden arvonmuutosta vuonna 2007 ei oteta huomioon, tuotot kasvoivat 7 prosenttia. Rahoituskate parani 19 prosenttia 1 296 miljoonaa euroon lähinnä volyymikasvun ja edelleen paranevien luotonannon marginaalien ansiosta.

Nettomääräisiä palkkiotuottoja oli 480 miljoonaa euroa eli 10 prosenttia vähemmän kuin viime vuoden kolmannella neljänneksellä. Luotonantoon liittyvät palkkiotuotot kasvoivat kuitenkin edelleen, kun toiminta oli vilkasta etenkin suuryrityspalveluissa. Kasvua oli 12 prosenttia ja näitä palkkiotuottoja kertyi 118 miljoonaa euroa. Säästämisen tuotteisiin liittyvät palkkiotuotot laskivat kokonaisuudessaan 19 prosenttia 273 miljoonaa euroon, kun hoidossa oleva varallisuus pieni ja tuottomarginaali kapeni. Marginaalin kaventumisen syynä olivat tapahtumamäärien väheneminen ja omaisuuslajijakauman muutos. Kolmannella neljänneksellä saatiin hoitoon uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,6 miljardia euroa rahoitusmarkkinoiden suurista ailahteluista huolimatta. Uuden hoitoon saadun varallisuuden nettomäärä oli positiivinen myös edellisneljänneksellä. Palkkiotuotot maksuliikenteestä vähenivät prosentti 198 miljoonaa euroon. Vuoden 2008 toiseen neljännekseen verrattuna nettomääräiset palkkiotuotot vähenivät 7 prosenttia.

Käypään arvoon arvostettavista eristä saadut nettovoitot vähenivät 16 prosenttia 221 miljoonaa euroon. Syynä 43 miljoonan euron vähennykseen on lähinnä se, että noteeratuista ja noteeraamattomista osakkeista (esim. OMX-osakkeet) saatiin 60 miljoonaa euroa vähemmän tuottoa kuin vuotta aiemmin. Tulosta heikensivät myös luottoriskimarginaalien leventymisestä johtuvat käyvän arvon muutokset ja Lehman Brothers Groupin konkurssihakemukseen liittyvät tappiot. Toisaalta asiakaslähtöinen toiminta kehittyi edelleen suotuisasti. Riskienhallinnan tuotteiden kysyntä oli vahvaa, mikä kompensoi arvostusten negatiivista vaikutusta.

Osuus osakkuusyritysten tuloksesta pieni -25 miljoonaa euroon edellisvuoden kolmannen neljänneksen 10 miljoonasta eurosta. Summasta -22 miljoonaa liittyi Eksportfinansin vähemmistöomistukseen.

Kulut

Kulut kasvoivat viime vuoden kolmannesta neljänneksestä 7 prosenttia 1 060 miljoonaa euroon.

Henkilöstökulut kasvoivat 7 prosenttia 635 miljoonaa euroon ja muut kulut kasvoivat 6 prosenttia 395 miljoonaa euroon kasvualueille tehtyjen investointien myötä.

Luottotappiot

Arvon alentumistappioita kertyi kolmannella neljänneksellä 89 miljoonaa euroa. Luottotappiotaso oli 0,13 prosenttiyksikköä. Edellisvuoden vastaavalla neljänneksellä arvonalentumistappioiden määrä oli 13 miljoonaa euroa positiivinen. Uusia arvonalentumisia kirjattiin useimmilla markkinoilla jonkin verran aiempaa enemmän, ja luottotappioiden palautuksia ja arvonalentumiskirjausten peruutuksia oli vähemmän kuin aiemmilla neljänneksillä.

Arvon alentumistappioihin sisältyy Baltian maihin kohdistuvien saatavaryhmäkohtaisten arvonalentumiskirjausten kasvattaminen 16 miljoonalla eurolla yhteensä 107 miljoonaa euroon.

Verot

Efektiivinen veroaste oli kolmannella neljänneksellä 22 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 19 prosenttia. Viime vuoden alhaisempi veroaste liittyy lähinnä aiemmin mainittuun laskennallisen verosaamisen uudelleenarvostukseen Suomessa.

Tulos

Tulos laski vuoden 2007 kolmannen neljänneksen verrattuna 14 prosenttia 655 miljoonaa euroon arvonalentumistappioiden muutoksen ja verokulujen nousun myötä. Riskisopetettu tulos kasvoi 1,5 prosenttia.

Nordean varainhankinta

Huolimatta rahoitussektorin erittäin vaikeista olosuhteista Nordean varainhankinnan tilanne oli vahva myös vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä. Nordea pystyi hankkimaan uutta rahoitusta suhteellisen hyvällä hinnalla. Nordea hyötyy tunnetusta asemastaan, hyvästä luokituksestaan (AA-) ja konservatiivisesta likviditeetin hallinnastaan ja liiketoimintaprofiilistaan. Lisäksi Nordean varainhankinnan rakenne on vahva ja hyvin hajautettu. Henkilöasiakkaiden talletuskanta on vakaa ja Nordea voi hankkia rahoitusta kaksilta suurilta vakuudellisten joukkolainojen kotimarkkinoilta.

Luotonannon suhde talletuksiin oli syyskuun lopussa vakuudelliset joukkolainat mukaan lukien 130 prosenttia ja ilman vakuudellisia joukkolainoja 175 prosenttia.

Pitkäaikaisen rahoituksen kustannusten yleinen nousu, joka nähtiin kansainvälisillä markkinoilla vuoden kolmannella neljänneksellä, kompensoituu laajalti luottosalkun uudelleenhinnoittelun kautta.

Nordea laski kolmannella neljänneksellä menestyksekkäästi liikkeeseen kaksi joukkolainaa. Heinäkuun lopulla Nordea laski Yhdysvaltain markkinoilla liikkeeseen 5 miljardin Yhdysvaltain dollarin lainan, jonka juoksuaika on 5 vuotta. Syyskuun alussa Nordea laski Euroopan markkinoilla liikkeeseen 500 miljoonan euron lainan, jolla on huomattavasti etuoikeus

kuin muilla lainoilla. Ensin mainittu laina oli yksi suurimmista Yhdysvaltain markkinoilla liikkeeseen lasketuista tämäläyppisistä lainoista. Sen kuponnikorko oli Libor + 35 korkopistettä. Euroopan markkinoilla liikkeeseen laskettu laina luetaan toissijaiseen omaan pääomaan ja sen hinta oli Libor + 170 korkopistettä. Molempien lainojen hyvä vastaanotto on osoitus sijoittajien luottamuksesta Nordeaa ja sen taseen laatua kohtaan.

Luottosalkku

Luotonanto kasvoi edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta 14 prosenttia 272 miljardiin euroon. Yrityksille annettujen luottojen osuus oli 57 prosenttia. Baltian maihin annettujen luottojen osuus konsernin luotonannosta oli 2,7 prosenttia.

Laajalle hajautetun luottosalkun laatu pysyi hyvänä. Millään sektorilla ei ole nähty merkkejä luottojen laadun olennaisesta muutoksesta vuoden alun tilanteeseen verrattuna.

Konsernin saamiset, joiden arvo on alentunut, kasvoivat 17 prosenttia ja niitä oli syyskuun 2008 lopussa bruttomääräisesti 1 677 miljoonaa euroa, kun niitä joulukuun 2007 lopussa oli 1 432 miljoonaa euroa. Noin puolet kasvusta liittyy Baltian maihin, joissa näiden saamisten bruttomäärä kasvoi 29 miljoonasta eurosta 123 miljoonaa euroon. Näiden saamisten määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä hieman myös Pohjoismaiden markkinoilla.

Nettomääräisten saamisten, joiden arvo on alentunut, suhde luotonantoon (saatavakohtaisten arvonalentumiskirjausten jälkeen) oli 0,35 prosenttia eli 0,04 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuoden 2007 lopussa. Baltian maissa vastaava suhdeluku oli syyskuun lopussa 1,45 prosenttia ja vuoden 2007 lopussa 0,31 prosenttia. Pohjoismaiden pankkitoiminta- ja liiketoiminta-alueella suhdeluku oli syyskuun lopussa 0,42 prosenttia ja vuoden 2007 lopussa 0,37 prosenttia. Baltian maissa saatavaryhmäkohtaiset arvonalentumiskirjaukset kattavat nämä saamiset kokonaan.

Markkinariski

Korollisia arvopapereita ja valtionlainoja oli syyskuun lopussa 50 miljardia euroa. Summasta 19 miljardia euroa liittyi henkivakuutustoimintaan ja loput likviditeetti- ja kaupankäyntisalkkuihin. Salkuista 27 prosenttia on valtionlainoja, 46 prosenttia kiinnitysluottolaitosten lainoja, 10 prosenttia yritysten liikkeeseen laskemia lainoja ja 17 prosenttia muunlaisia arvopapereita käyvän arvon mukaan laskettuna.

Vain pieni osa Nordean kaikista korollisista arvopapereista arvostetaan mallien avulla markkinahintaan, kuten käy ilmi liitteestä 6 sivulla 48.

Value at Risk -analyysillä (VaR) mitattu korkoriski oli 110 miljoonaa euroa kolmannen neljänneksen lopussa (57 miljoonaa euroa vuoden 2007 lopussa) ja osakeriski 4 miljoonaa euroa. Luottomarginaaliriski oli 34 miljoonaa euroa ja valuuttariski 10 miljoonaa euroa. VaR:lla mitattu kokonaisriski oli 110 miljoonaa euroa (59 miljoonaa euroa vuoden 2007 lopussa) ja siihen sisältyi 30 prosentin hajautusvaikutus. Hyödykeriski oli 5 miljoonaa euroa. VaR:lla mitatun riskin kasvu verrattuna vuoden 2007 loppuun johtui VaR-malliin toisella neljänneksellä tehdystä muutoksesta ja markkinoiden ailahteluista eikä aiempaa suuremmista positioista. Tämän vuoden toiseen neljännekseen verrattuna VaR:lla mitattu kokonaisriski kasvoi 82 miljoonasta eurosta 110 miljoonaan euroon.

Rahoitusinstrumentteja ei luokiteltu uudelleen

International Accounting Standards Boardin 13. lokakuuta IAS 39 -standardiin tekemän muutoksen mukaan käypään arvoon tuloslaskelman kautta arvostettavia korollisia arvopapereita voidaan luokitella uudelleen. Nordea ei ole käyttänyt tätä mahdollisuutta.

Pääoma ja pääoman hallinta

Nordean riskipainotetut saamiset olivat syyskuun lopussa 194 miljardia euroa ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 177 miljardia euroa ja edellisneljänneksen lopussa 190 miljardia euroa. Muutos aiheutui lähinnä volyymikasvusta. Siirtymäsäännösten mukaan laskettuna riskipainotetut saamiset kasvoivat edellisvuoden kolmannelta neljänneksestä 24 miljardilla eurolla 218 miljardiin euroon.

Ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin oli ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista 7,9 prosenttia ja vakavaraisuussuhde 10,6 prosenttia. Siirtymäsäännösten mukaan laskettuna ensisijaisten omien varojen suhde riskipainotettuihin saamisiin oli 7,0 prosenttia ja vakavaraisuussuhde 9,4 prosenttia.

Nordea jatkaa prosessia, jossa se hakee hyväksyntää käyttää sisäisten luottoluokitusten menetelmää (IRB) vähittäisvastuuryhmiin liittyvän luottoriskin laskemiseksi. Riskipainotettujen saamisten odotetaan vähenevän noin 12 prosenttia, kun hyväksyntä saadaan. Ensisijaisten omien varojen suhteen riskipainotettuihin saamisiin odotetaan nousevan noin 9 prosenttiin ennen siirtymäsäännösten huomioon ottamista.

Nordea arvioi parhaillaan tulevaa pääoman käyttöä koskevia periaatteitaan ottaen huomioon tämänhetkisen rahoitusmarkkinoiden myllerryksen, mahdolliset uudet säännökset ja mahdolliset uudet vertailukohdat pääoman tasolle. Nordea katsoo pääomarakenteensa olevan vahva, kun otetaan huomioon tämänhetkinen vakavaraisuus-pääoma, vahva tulos, sisäisten luottoluokitusmallien

käyttöönoton eteneminen sekä uuden vakavaraisuus-direktiivin mukaisten pilari 2 -säännösten vaikutukset.

Taloudellinen pääoma kasvoi 14 prosenttia viime vuoden vastaavasta ajankohdasta ja oli syyskuun lopussa 12,0 miljardia euroa. Pääosa kasvusta aiheutui luottovolyymeista. Kesäkuun 2008 lopusta taloudellinen pääoma kasvoi 3 prosenttia.

Nordean osake

Nordean osakekurssi laski OMX:n Pohjoismaisessa Pörsissä kolmannen neljänneksen aikana 83,1 Ruotsin kruunusta 81,1 Ruotsin kruunuun. Osakkeen kokonaistuotto oli vuoden 2008 kolmen neljänneksen aikana -21 prosenttia. Nordea oli kolmannella sijalla 20 eurooppalaisesta pankista koostuvassa vertailuryhmässä, jossa osakkeen kokonaistuotto oli keskimäärin -40 prosenttia.

Tapahtumat syyskuun lopun jälkeen

Tanskan valtion takausjärjestely

Tanskan parlamentti on hyväksynyt rahoitusjärjestelmän vakautta koskevan lain ja päättänyt sen mukaisesta takausjärjestelystä, joka on voimassa 30. syyskuuta 2010 saakka. Järjestelyssä taataan etuoikeudettomien velkojien varat tanskalaisten pankkien mahdollisten tappioiden varalta. Takauksen piiriin kuuluvat kaikki muut saamiset, paitsi vakuudelliset joukkolainat ja lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla.

Takausjärjestely koskee pankkeja, jotka ovat Tanskan pankkisektorin kriisiorganisaation Det Private Beredskabin jäseniä.

Nordea on päättänyt, että Nordea Bank Danmark A/S osallistuu järjestelyyn kaupallisista syistä.

Nordea takaa maksavansa osuutensa 10 miljardin Tanskan kruunun takauksesta, joka on tarkoitettu kattamaan takausjärjestelyn piiriin kuuluvia tappioita. Nordea maksaa myös osuutensa vuotuisista takausjärjestelmään maksettavista 7,5 miljardin Tanskan kruunun suorista maksuista kahden vuoden ajan. Jos tappioita syntyy enemmän kuin 10 miljardin Tanskan kruunun takaussumma ja 15 miljardin Tanskan kruunun suorat maksut, uusia suoria takausmaksuja kerätään kattamaan vielä 10 miljardin Tanskan kruunun lisätappiot. Takauksesta ja suorista takausmaksuista syntyvät maksut on rajattu 35 miljardiin Tanskan kruunuun Tanskan pankkisektorilla.

Nordean osuuden takausjärjestelyyn maksettavista suorista maksuista odotetaan olevan 180–200 miljoonaa euroa vuodessa niinä kahtena vuotena, joiden ajan takaus on voimassa. Takaussitoumuksen maksujen ja suorien takausmaksujen jakautumisperusteet ovat samat. Maksut jakautuvat tarvittavan pääoman mukaan. Matalan

riskiprofiilinsa perusteella Nordea odottaa, että sen suhteellinen osuus tarvittavasta pääomasta jää pieneksi eli alle 20 prosenttiin.

Nordea odottaa, että osa takausjärjestelmän vuotuisista kuluista kompensoituu varainhankinnan kustannusten, volyymien ja marginaalien suotuisan kehityksen kautta.

Muiden Pohjoismaiden takausjärjestelyt

Ruotsin hallitus on viime päivinä antanut lakiehdotuksen Ruotsin pankkisektoria koskevasta valtion takausjärjestelystä ja vakuusrahastosta Euroopan unionin tekemien päätösten pohjalta. Lakiehdotus sisältää määräykset takausjärjestelyn ja rahaston rakenteesta ja rahoittamisesta. Nordea arvioi parhaillaan Ruotsin valtion takausjärjestelyä. Tällä hetkellä ei vielä ole mahdollista arvioida järjestelyn mahdollisia vaikutuksia Nordeaan.

Myös Suomessa suunnitellaan parhaillaan valtion takausjärjestelyä. Norjassa rahoitusjärjestelmää on toistaiseksi pyritty vakauttamaan Norjan keskuspankin likviditeettitoimilla.

Saatavat Lehman Brothers Groupilta

Lehman Brothers Holdings Inc. ilmoitti 15. syyskuuta hakevansa Chapter 11 -menettelyn mukaista konkurssisuojaa. Nordea on sen vuoksi hakenut saataviaan Lehman Brothers Groupilta lokakuussa. Nordean nettomääräiset riskit Lehman Brothers Groupissa ovat vähäiset ja aiheutuvat kaupankäyntiin liittyvistä johdannaisopimuksista ja niiden korvaamiseen liittyvistä kuluista.

Juridisessa konkurssimenettelyssä Nordea esittää noin 174 miljoonan euron bruttosaatavat. Kuten aiemmin on kerrottu, Nordealla on merkittävät vakuudet, jotka turvaavat suuren osan bruttosaatavista. Nordean tileillä olevat vakuudet ovat käteisen rahan muodossa.

Valvottujen saatavien negatiivisen nettomääräisen tulosvaikutuksen odotetaan olevan noin 20 miljoonaa euroa. Summa syntyy pääosin kuluista, jotka aiheutuvat johdannaisopimusten korvaamisesta kolmansien osapuolten kanssa tehtävillä sopimuksilla. Tämä summa on kirjattu kolmannen neljänneksen tuloslaskelmaan.

Vastuut islantilaisissa rahoituslaitoksissa

Nordea julkisti lokakuun alussa Islannin pankkisektorin viimeaikaisen kehityksen vuoksi tiedot vastuista, joita sillä on islantilaisissa rahoituslaitoksissa.

Nordean nettomääräiset vastuut Islannissa sijaitsevilla islantilaisissa rahoituslaitoksissa ovat noin 15 miljoonaa euroa. Vastuut koskevat lähinnä kaupankäyntiin, valuutta-kauppaan ja maksuihin liittyviä limiittejä.

Lisäksi Nordealla on vastuuta islantilaisten rahoituslaitosten kokonaan omistamissa tytäryhtiöissä,

jotka sijaitsevat muissa Pohjoismaissa, pääosin Tanskassa ja Norjassa. Nämä yhtiöt kuuluvat paikallisten rahoitusvalvontaviranomaisten valvonnan piiriin.

SAirGroupiin liittyvä oikeuskanne

Kuten Nordean vuosikertomuksessa on kerrottu, SAirGroupin selvityspesä jätti vuoden 2006 tammikuussa Zürichin Commercial Court -oikeusistuimelle kanteen Nordea Bank Danmarkia vastaan. Kanne perustuu 61,2 miljoonan Yhdysvaltain dollarin raukeamis-kanteeseen korkoineen. Zürichin Commercial Court hylkäsi kanteen vuoden 2008 huhtikuussa. Selvityspesä on vienyt asian Sveitsin korkeimpaan oikeuteen. Nordea kiistää kanteen eikä ole tehnyt sitä koskevaa varausta.

Pohjoismaisen arvopaperikeskuksen (NCSD) osakkeiden myynti

Nordea myi vuoden 2008 toisella neljänneksellä 24,82 prosentin omistuksensa NCSD Holding AB:ssä (pohjoismainen arvopaperikeskus Nordic Central Securities Depository). Kauppa edellyttää vielä viranomaisten hyväksyntää ja Nordea odottaa saavansa siitä noin 90 miljoonan euron myyntivoiton vuoden 2008 viimeisellä neljänneksellä.

Näkymät vuonna 2008

On selvää, että makrotalouden näkymät ovat heikentyneet ja epävarmuus lisääntyy. Nordea odottaa luotonannon kasvun hidastuvan asteittain tämän vuoden jäljellä olevien kuukausien aikana. Toisaalta luottomarginaalien odotetaan kohenevan.

Rahoitusmarkkinoiden epävarmuus heijastuu myös Nordean säästämisen tuotteisiin liittyviin palkkiotuottoihin ja toimintaan pääomamarkkinoilla.

Nordea on aiemmin ilmoittanut odottavansa riskisopeutetun tuloksen kasvavan noin 5 prosenttia siten, että rahoitusmarkkinoiden kehitys määrää, onko kasvu jonkin verran yli vai alle 5 prosenttia. Liiketoiminta-alueet ovat tämän vuoden kolmella ensimmäisellä neljänneksellä tuottaneet suunnitelmien mukaisia tuloksia. Rahoitusmarkkinoiden poikkeuksellinen kehitys on kuitenkin vaikuttanut negatiivisesti riskisopeutettuun tulokseen. Nordea odottaa riskisopeutetun tuloksen koko vuodelta 2008 olevan suunnilleen samalla tasolla kuin viime vuonna, kun NCSD:n omistususuudesta saatua myyntivoittoa ja Pohjoismaiden valtiontakausjärjestelyjen vaikutusta ei oteta huomioon.

Kulujen kasvun odotetaan koko vuonna 2008 olevan samalla tasolla kuin kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana.

Luottosalkun laatu on edelleen vahva. Heikentyneiden makrotalouden näkymien vuoksi arvonalentumis-tappioiden määrä kasvaa kuitenkin vähitellen.

Neljännesvuosittainen kehitys

	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	1-9	1-9
Miljoonaa euroa	2008	2008	2008	2007*	2007	2008	2007
Rahoituskate	1 296	1 230	1 181	1 143	1 092	3 707	3 139
Palkkiotuotot ja -kulut, netto (liite 1)	480	518	495	526	531	1 493	1 614
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	221	198	284	316	264	703	893
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-25	22	-18	12	10	-21	29
Muut tuotot	24	24	19	25	17	67	69
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	1 996	1 992	1 961	2 022	1 914	5 949	5 744
Hallintokulut (liite 2):							
Henkilöstökulut	-635	-634	-644	-615	-596	-1 913	-1 773
Muut kulut	-395	-406	-384	-429	-372	-1 185	-1 146
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-30	-33	-27	-29	-25	-90	-74
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-1 060	-1 073	-1 055	-1 073	-993	-3 188	-2 993
Tulos ennen arvonalentumistappioita	936	919	906	949	921	2 761	2 751
Arvonalentumistappiot luotoista	-89	-36	-21	6	13	-146	54
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0	3	-2	0	0
Liikevoitto	847	883	885	958	932	2 615	2 805
Tuloverot	-192	-190	-198	-194	-171	-580	-527
Tilikauden tulos	655	693	687	764	761	2 035	2 278
Osakekohtainen tulos ¹ , euroa	0,25	0,27	0,26	0,33	0,29	0,78	0,87
Osakekohtainen tulos 12 edeltävältä kuukaudelta ¹ , euroa	1,11	1,15	1,19	1,20	1,21	1,11	1,21
	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	1-9	1-9
Liite 1 Palkkiotuotot ja -kulut, miljoonaa euroa	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2007
Varallisuudenhoito	130	141	146	192	182	417	570
Henkivakuutus	62	70	67	74	63	199	196
Arvopaperivälitys	47	63	54	59	65	164	201
Säilytyspalvelut	22	18	24	19	19	64	60
Talletukset	12	10	12	10	9	34	27
Säästämiseen liittyvät palkkiotuotot yhteensä	273	302	303	354	338	878	1 054
Maksuliikenne	107	106	104	111	108	317	323
Kortit	91	86	87	89	92	264	253
Maksuihin liittyvät palkkiotuotot yhteensä	198	192	191	200	200	581	576
Luotonanto	83	85	68	49	70	236	209
Takaukset ja dokumenttimaksut	35	35	34	34	35	104	102
Luotonantoon liittyvät palkkiotuotot yhteensä	118	120	102	83	105	340	311
Muut palkkiotuotot	42	53	48	40	40	143	116
Palkkiotuotot	631	667	644	677	683	1 942	2 057
Henkivakuutus	-18	-17	-20	-17	-15	-55	-51
Maksuliikenne	-74	-73	-67	-81	-69	-214	-189
Muut palkkiokulut	-59	-59	-62	-53	-68	-180	-203
Palkkiokulut	-151	-149	-149	-151	-152	-449	-443
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	480	518	495	526	531	1 493	1 614
	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	1-9	1-9
Liite 2 Hallintokulut, miljoonaa euroa	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2007
Henkilöstökulut	-635	-634	-644	-615	-596	-1 913	-1 773
josta tulosperusteiset palkkiot	-49	-53	-64	-63	-44	-166	-156
Tietotekniikkakulut ²	-144	-135	-130	-150	-138	-409	-388
Markkinointikulut	-19	-30	-25	-35	-17	-74	-69
Posti-, puhelin- ja toimistokulut	-49	-50	-53	-52	-41	-152	-145
Vuokra- ja kiinteistökulut	-92	-94	-89	-96	-86	-275	-255
Muut	-91	-97	-87	-96	-90	-275	-289
Kulut	-1 030	-1 040	-1 028	-1 044	-968	-3 098	-2 919

¹ Laimennusvaikutuksen jälkeen.

² Sisältää tietotekniikka- ja huoltokulut sekä konsulttien palkkiot. Kokonaisuudessaan tietotekniikkakulut (mukaan lukien henkilöstö- ja muut vastaavat kulut, pois lukien henkivakuutustoiminnan tietotekniikkakulut, olivat -173 miljoonaa euroa vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä (vuoden 2007 kolmannella neljänneksellä -168 miljoonaa euroa).

* Vertailun helpottamiseksi vuoden 2007 viimeisen neljänneksen luvuista on jätetty pois Suomen talletussuojajärjestelmästä saatu 120 miljoonan euron palautus. Tämä erä on raportoitu erässä "Muut tuotot" tuloslaskelmassa, joka on esitetty sivulla 41.

Asiakastoiminnot												
	Pankkitoiminta Tanska		Pankkitoiminta Suomi		Pankkitoiminta Norja		Pankkitoiminta Ruotsi		Pohjoismaiset toiminnot		Pohjoismainen pankkitoiminta (NB) yhteensä	
	1-9		1-9		1-9		1-9		1-9		1-9	
Miljoonaa euroa	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Rahituskate	865	761	856	788	500	400	834	718	41	26	3 096	2 693
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	368	382	340	392	127	121	421	452	0	-1	1 256	1 346
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	121	112	100	77	71	60	81	76	1	0	374	325
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	18	20	-5	0	0	0	0	0	0	0	13	20
Muut tuotot	4	1	6	8	7	6	1	11	2	4	20	30
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	1 376	1 276	1 297	1 265	705	587	1 337	1 257	44	29	4 759	4 414
Henkilöstökulut	-283	-269	-220	-218	-128	-119	-243	-222	-2	-19	-876	-847
Muut kulut	-362	-341	-355	-327	-220	-209	-475	-459	-11	-5	-1 423	-1 341
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-2	-1	-3	-1	-5	-3	-7	-6	-14	-6	-31	-17
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-647	-611	-578	-546	-353	-331	-725	-687	-27	-30	-2 330	-2 205
Arvonalentumistappiot luotoista	-41	8	-27	46	-6	4	-12	-18	-3	45	-89	85
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikevoitto	688	673	692	765	346	260	600	552	14	44	2 340	2 294
Tase, miljardia euroa												
Luotot yleisölle	66	60	52	46	40	35	64	59	0	0	222	200
Muut varat	1	0	2	1	1	3	30	27	0	0	35	32
Vastaavaa yhteensä	67	60	54	47	41	38	94	86	0	0	257	232
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	35	31	34	28	19	19	31	28	0	0	120	107
Muut velat	29	27	18	17	20	18	60	56	0	0	128	118
Velat yhteensä	64	58	52	45	39	37	92	84	0	0	248	225
Oma pääoma	3	2	2	2	2	1	2	2	0	0	9	7
Vastattavaa yhteensä	67	60	54	47	41	38	94	86	0	0	257	232
Taloudellinen pääoma	3	2	2	2	2	1	2	2	0	0	9	7
Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto, (RAROCAR), %	24	26	34	38	20	17	23	23			25	26
Muut segmenttiraportoinnin erät												
Investoinnit, miljoonaa euroa											9	23

Asiakastoiminnot																
	Baltian maat		Puola		Venäjä		New European Markets yhteensä		Finanssipalveluyritykset		Shipping, Oil Services & International		Muut IIB:n yksiköt		Yhteisöasiakkaat ja kv. pankkitoiminta (IIB) yhteensä	
	1-9		1-9		1-9		1-9		1-9		1-9		1-9		1-9	
Miljoonaa euroa	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Rahoituskate	69	49	68	34	95	29	226	108	54	47	150	125	20	15	450	295
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	27	25	13	11	22	5	60	41	109	110	42	41	13	7	224	199
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	7	1	24	16	2	1	32	20	123	108	23	10	1	1	179	139
Osuus osakkuusyriytysten tuloksesta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-37	-3	-37	-3
Muut tuotot	1	0	2	2	1	1	4	3	0	0	0	0	0	2	4	5
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	104	75	107	63	120	36	322	172	286	265	215	176	-3	22	820	635
Henkilöstökulut	-21	-15	-25	-17	-38	-15	-87	-48	-23	-22	-30	-27	-3	-2	-143	-99
Muut kulut	-20	-17	-31	-21	-17	-7	-69	-48	-112	-106	-8	-10	-14	-14	-203	-178
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-2	-1	-4	-4	-1	0	-7	-5	0	0	0	0	0	-1	-7	-6
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-43	-33	-60	-42	-56	-22	-163	-101	-135	-128	-38	-37	-17	-17	-353	-283
Arvon alentumistappiot luotoista	-7	0	1	0	0	0	-5	0	0	0	2	2	-45	-33	-48	-31
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikevoitto	54	42	48	21	64	14	154	71	151	137	179	141	-65	-28	419	321
Tase, miljardia euroa																
Luotot yleisölle															33	23
Muut varat															9	8
Vastaavaa yhteensä															42	31
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle															26	24
Muut velat															16	6
Velat yhteensä															42	30
Oma pääoma															0	1
Vastattavaa yhteensä															42	31
Taloudellinen pääoma															0	1
Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto, (RAROCAR), %															36	39
Muut segmenttiraportoinnin erät																
Investoinnit, miljoonaa euroa															23	7

Asiakastoiminnot						Muut				Konserni		
	Muut asiakas- toiminnot		Asiakastoiminnot yhteensä			Konsernin tuki- ja palvelu- toiminnot		Konserni- toiminnot ja eliminoinnit		Nordea-konserni		
	1-9		1-9			1-9		1-9		1-9		
Miljoonaa euroa	2008	2007	2008	2007	%	2008	2007	2008	2007	2008	2007	%
Rahituskate	46	46	3 592	3 034	18 %	64	92	51	13	3 707	3 139	18 %
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	85	122	1 565	1 667	-6 %	-3	-6	-69	-47	1 493	1 614	-7 %
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	176	284	729	748	-3 %	7	124	-33	21	703	893	-21 %
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	-24	17		0	1	3	11	-21	29	
Muut tuotot	6	11	30	46	-35 %	0	22	37	1	67	69	-3 %
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	313	463	5 892	5 512	7 %	68	233	-11	-1	5 949	5 744	4 %
Henkilöstökulut	-350	-319	-1 369	-1 265	8 %	-31	-47	-513	-461	-1 913	-1 773	8 %
Muut kulut	0	3	-1 626	-1 516	7 %	-73	-53	514	423	-1 185	-1 146	3 %
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-6	-6	-44	-29	52 %	0	-39	-46	-6	-90	-74	22 %
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-356	-322	-3 039	-2 810	8 %	-104	-139	-45	-44	-3 188	-2 993	7 %
Arvonalentumistappiot luotoista	0	0	-137	54		0	0	-9	0	-146	54	
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	-1	0	-1		0	19	0	-18	0	0	
Liikevoitto	-43	140	2 716	2 755	-1 %	-36	113	-66	-63	2 615	2 805	-7 %
Tase, miljardia euroa												
Luotot yleisölle	16	12	271	235	15 %	0	0			272	239	18 %
Muut varat	36	37	80	77	4 %	14	16			168	148	14 %
Vastaavaa yhteensä	52	49	351	312	12 %	14	16			440	387	14 %
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	11	7	157	138	14 %	0	0			155	135	15 %
Muut velat	40	41	184	165	11 %	14	16			267	236	13 %
Velat yhteensä	51	48	341	303	12 %	14	16			422	371	14 %
Oma pääoma	1	1	10	9	-	0	0			18	16	11 %
Vastattavaa yhteensä	52	49	351	312	12 %	14	16			440	387	14 %
Taloudellinen pääoma	1	1	10	9	3 %	0	0			0	10	14 %
Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto, (RAROCAR), %										21	24	
Muut segmenttiraportoinnin erät												
Investoinnit, miljoonaa euroa	2	2	34	32		0	0			239	156	

Pohjoismainen pankkitoiminta

- **Tuotot kasvoivat 9 prosenttia**
- **Yritysassiakkaiden toiminta oli vilkasta ja luottomarginaalit paranivat – tuotot kasvoivat 19 prosenttia yritysasiakassegmentissä**
- **Säästäjäasiakkaat siirsivät varojaan rahastoista talletuksiin**
- **Arvonalentumistappiot olivat 61 miljoonaa euroa**
- **Luottosalkun laatu oli edelleen vahva**

Liiketoiminta

Yrityksille annettujen luottojen marginaalit ovat kaventuneet useiden vuosien ajan ja tulleet kestävämmän matalille tasoille. Nordea noudatti edelleen tiiviisiin asiakassuhteisiin perustuvaa strategiaa, jonka mukaan perinteinen yritysliiketoiminta säilytetään samalla kun riskit pidetään tiukasti hallinnassa. Tämän strategian vahvuus näkyy nyt. Yrityksiin liittyvä liiketoiminta tuki kasvua vahvasti; tuotot kasvoivat 19 prosenttia yritysasiakassegmentissä. Marginaalit alkavat vähitellen tukea tuottojen kasvua enemmän kuin volyymien kasvu. Marginaaleja korotetaan eri markkinoilla eri tahdissa markkinatilanteen, toimintatapojen ja lainsäädännön erojen vuoksi. Korotukset koskevat niin uusia kuin nykyisiäkin luottoja. Yrityksille annettujen luottojen marginaalien korotukset olivat painopistealueena kolmannella neljänneksellä.

Rahoitusmarkkinoiden kuohunta on saanut asiakkaat karttamaan riskejä yhä enemmän. Sijoitusrahastojen negatiivinen kehitys on viime aikoina kiihdyttänyt tätä suuntausta. Talletukset ovat puolestaan lisääntyneet selvästi, sillä nykyisessä markkinatilanteessa niiden riskin ja tuoton suhdetta pidetään yhä houkuttelevampana. Talletusvolyymit kehittyivät myönteisesti, kun varojen siirrot vähittäismarkkinoille suunnatuista rahastoista suunnattiin aktiivisesti säästämisen tileille. Lisäksi saatiin talletuksia uusilta asiakkailta.

Tulos

Pohjoismainen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueen tuotot kasvoivat 9 prosenttia 1 622 miljoonaan euroon

vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä. Rahoituskate parani 17 prosenttia 1 103 miljoonaan euroon lähinnä luotonannon 11 prosentin volyymikasvun ja yritysluottojen marginaalien kohenemisen ansiosta. Myös talletukset kasvoivat vahvasti, 12 prosenttia, ja marginaalit pysyivät viimevuotisella tasolla.

Nettomääräiset palkkiotuotot pienenevät 4 prosenttia 417 miljoonaan euroon, kun säästämisen tuotteista saadut tuotot vähenivät. Tämä johtui osakemarkkinoiden huomattavasta laskusta sekä sijoitusrahastojen ja strukturoitujen tuotteiden nettomyynin vähenemisestä. Käypään arvoon arvostettavista eristä saadut nettovoitot pysyivät entisellä tasollaan ja olivat 103 miljoonaa euroa riskienhallinnan tuotteiden vahvan kysynnän ansiosta.

Kulut yhteensä lisääntyivät 6 prosenttia 775 miljoonaan euroon.

Arvonalentumistappioiden nettomäärä oli kolmannella neljänneksellä 61 miljoonaa euroa, eli niiden määrä oli edelleen vähäinen: 0,11 prosenttia luottokannasta vuositasona. Määrän lisääntyminen johtui lähinnä siitä, että arvonalentumiskirjausten peruutuksia ja aiemmin kirjattujen luottotappioiden palautuksia oli aiempaa vähemmän, ja osittain siitä, että uusia arvonalentumisia kirjattiin hieman aiempaa enemmän.

Pohjoismainen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueen henkilöstömäärä kasvoi viime vuoden kolmannesta neljänneksestä 3 prosentilla eli noin 550 henkilöllä. Henkilöstömäärän lisäys oli osa suunniteltua laajentumista, jolla tuetaan kasvustrategiaa. Siihen sisältyi myös Svensk Kassaservicen konttorien hankintaan liittyvä henkilöstömäärän lisäys 230 henkilöllä.

Liikevoitto kasvoi 2 prosenttia 786 miljoonaan euroon. Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto (RAROCAR) oli 26 prosenttia (edellisvuoden vastaavana ajanjaksona 27 prosenttia). Kulu/tuotto-suhde parani edelleen ja oli 48 prosenttia (49 prosenttia).

Pohjoismainen pankkitoiminta – liikevoitto yhteensä

Miljoonaa euroa	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	1-9	1-9	Pohjoismaiset toiminnot	
	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2007	Q3 2008	Q3 2007
Rahoituskate	1 103	1 022	971	973	939	3 096	2 693	14	10
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	417	440	399	426	433	1 256	1 346	0	-1
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	103	141	130	135	102	374	325	0	1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-2	12	3	5	8	13	20	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	1	11	8	10	7	20	30	1	2
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	1 622	1 626	1 511	1 549	1 489	4 759	4 414	15	12
Henkilöstökulut	-290	-292	-294	-293	-286	-876	-847	0	-6
Muut kulut	-471	-475	-477	-495	-434	-1 423	-1 341	-5	-6
Poistot ym.	-14	-9	-8	-9	-8	-31	-17	-5	-4
Kulut, sis. kohdistettavat erät	-775	-776	-779	-797	-728	-2 330	-2 205	-10	-16
Tulos ennen arvonalentumistappioita	847	850	732	752	761	2 429	2 209	5	-4
Arvonalentumistappiot luotoista	-61	-18	-10	-30	10	-89	85	0	4
Liikevoitto	786	832	722	722	771	2 340	2 294	5	0
Kulu/tuotto-suhde, %	48	48	52	51	49	49	50		
RAROCAR, %	26	27	24	26	27	25	26		
Muut tiedot, miljardia euroa									
Luotonanto	221,7	220,8	213,5	207,2	199,6				
Talletukset	119,7	116,1	114,2	110,1	106,6				
Taloudellinen pääoma	8,3	8,2	7,7	7,3	7,3				
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	17 162	16 817	16 688	16 580	16 609				

Pohjoismainen pankkitoiminta – luotto- ja talletusmarginaalit

Luottomarginaalit, %	Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007	Talletusmarginaalit, %	Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007
Yritysasiakkaat	0,96	0,92	0,88	Yritysasiakkaat	0,95	0,97	0,98
Henkilöasiakkaat				Henkilöasiakkaat	1,83	1,79	1,82
- asuntoluotot	0,61	0,53	0,52				
- kulutusluotot	3,06	3,01	3,17				
Kokonaismarginaali	1,01	0,95	0,94	Kokonaismarginaali	1,40	1,40	1,41

Pankkitoiminta, Tanska

Liiketoiminta

Positiivinen kehitys jatkui vuoden kolmannella neljänneksellä sekä yritys- että henkilöasiakassegmenteissä. Luotot ja talletukset kasvoivat suunnilleen samaan tahtiin.

Tanskan keskuspankki ja Tanskan pankkisektorin kriisiorganisaatio ottivat kesällä haltuunsa vakavista ongelmista kärsineen Roskilde Bankin. Järjestelyä seuranneessa myyntiprosessissa Nordea osti yhdeksän hyvin kannattavaa pankin konttoria.

Yrityksille annettujen luottojen marginaalit vakiintuivat aiempaa korkeammalle tasolle markkinatilanteen muutoksen seurauksena. Luotonanto yrityksille kasvoi 10 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Rahoitusmarkkinoiden kuohunnan seurauksena Nordea sai huomattavan paljon määräaikaistalletuksia. Yritysten talletukset lisääntyivät 27 prosenttia edellisvuoden kolmanteen neljänneksen verrattuna, joten niiden kasvu oli huomattavasti vahvempaa kuin luottojen kasvu, mikä kertoo Nordean vahvasta asemasta markkinoilla. Nordea paransi edelleen markkina-asemaansa kolmannella neljänneksellä erityisesti suurimpien yritysasiakkaiden segmenteissä, joihin saatiin suhteellisen paljon uusia asiakkaita. Riskienhallinnan tuotteiden myynti kasvoi edelleen huomattavasti.

Luotonanto henkilöasiakkaille kasvoi kaikkiaan 12 prosenttia. Markkinaosuus asuntoluotoista pysyi vakaana Tanskassa. Koko luotonannon jakauma on muuttumassa, kun vakuudelliset luotot lisääntyvät enemmän kuin vakuudettomat luotot.

Henkilöasiakassegmentissä säästämisen tuotteet kärsivät edelleen osakemarkkinoiden heikkoudesta. Koska asiakkaiden riskinottohalukkuus on vähentynyt, säästämisen tilien volyymit kasvoivat huomattavasti.

Tulos

Tuotot kasvoivat Tanskassa 8 prosenttia vuoden 2007 kolmanteen neljänneksen verrattuna. Tähän vaikutti merkittävästi yrityksille annettujen luottojen marginaalien paraneminen sekä luotto- ja talletusvolyymien kasvu.

Kulut yhteensä lisääntyivät 7 prosenttia vuoden 2007 kolmanteen neljänneksen verrattuna. Arvonalentumistappioiden nettomäärä lisääntyi kolmannella neljänneksellä ja oli vuositasolla 0,20 prosenttia luottokannasta. Arvonalentumistappiot hajautuivat laajalti eri sektoreille, joskin rakennusteollisuuden alihankinta- ja maataloussektoreilla niitä kertyi jonkin verran muita sektoreita enemmän. Vuoden 2008 tammi-syyskuussa arvonalentumistappioita oli vuositasolla 0,09 prosenttia luottokannasta. Luottosalkun laatu on edelleen vahva.

Pankkitoiminta, Tanska – liikevoitto, marginaalit, volyymit ja markkinaosuudet

	Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007		Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007
Tuloslaskelma, miljoonaa euroa				Luottomarginaalit, %			
Rahoituskate	303	291	260	Yritysasiakkaat	1,10	1,09	0,93
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	126	135	125	Henkilöasiakkaat			
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	31	44	35	- asuntoluotot	0,49	0,49	0,48
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	3	12	8	- kulutusluotot	3,62	3,76	3,65
Liiketoiminnan muut tuotot	1	2	0	Kokonaismarginaali	1,16	1,18	1,09
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	464	484	428	Talletusmarginaalit, %			
Henkilöstökulut	-91	-96	-91	Yritysasiakkaat	0,46	0,51	0,64
Muut kulut	-120	-121	-108	Henkilöasiakkaat	1,62	1,46	1,61
Poistot ym.	-1	0	0	Kokonaismarginaali	0,97	0,97	1,12
Kulut, sis. kohdistettavat erät	-212	-217	-199	Volyymit, miljardia euroa			
Tulos ennen arvonalentumistappioita	252	267	229	Luotonanto	66,0	64,9	59,5
Arvonalentumistappiot luotoista	-32	-7	6	Talletukset	35,1	32,9	31,1
Liikevoitto	220	260	235	Taloudellinen pääoma	2,6	2,6	2,2
				Markkinaosuudet, %			
Kulu/tuotto-suhde, %	46	45	46	Asuntoluotot	15,5	15,6	15,3
RAROCAR, %	24	27	27	Kaikki henkilöasiakkaille annetut luotot	15,1	15,1	15,1
				Henkilöasiakkaiden talletukset	21,1	20,9	21,3
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	4 969	4 928	4 989	Luotonanto yrityksille ¹	21,1	20,5	19,6
				Yritysten talletukset ¹	30,6	26,4	25,3

¹ Pois lukien finanssipalveluyritykset.

Pankkitoiminta, Suomi

Liiketoiminta

Liiketoiminta kehittyi kolmannella neljänneksellä vahvasti sekä yritys- että henkilöasiakassegmentissä.

Nordea myi kolmannella neljänneksellä 0,6 miljardin euron arvosta kuntasektorille antamia luottoja Kuntarahoitukselle.

Suurimpien yritysasiakkaiden kohdalla painopisteenä oli luottomarginaalien korottaminen. Kilpailu on ollut Suomessa kireää, vaikka yritysasiakkaiden marginaalit ovat nousseet kansainvälisesti. Uusien yrityksille annettujen luottojen marginaalit ovat nousseet merkittävästi toisen neljänneksen alusta lähtien. Syyskuussa Nordea ilmoitti ensimmäisenä pankkina Suomessa päättäneensä nostaa osaa nykyisten yrityksille annettujen luottojen marginaaleista.

Yrityksille annetut luotot lisääntyivät 18 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Nordea säilytti kolmannella neljänneksellä vahvan asemansa Suomen markkinoilla. Markkinaosuus yrityksille annetuista luotoista pieneni kuitenkin hieman. Markkinamyllerrys on lisännyt riskienhallinnan tuotteiden ja palvelujen myyntiä yritysasiakkaille.

Henkilöasiakkaille annettujen luottojen volyymit kasvoivat tasaisesti, mutta kasvuvauhti hidastui, kun uusien

asuntoluottojen kysyntä väheni. Markkinaosuus pysyi vakaana. Nordea ilmoitti ensimmäisenä Suomen markkinoilla nostavansa uusien asuntoluottojen marginaaleja.

Sijoitusmarkkinoilla vallitsevat olosuhteet ovat saaneet suurimman osan asiakkaista välttämään riskejä ja siirtämään varojaan säästämisen tileille. Tämä on vähentänyt huomattavasti sijoitusrahastojen, indeksilainojen ja vakuutus säästämisen tuotteiden volyymejä ja niiden myyntiä.

Tulos

Tuotot kasvoivat Suomessa 3 prosenttia vuoden 2007 kolmanteen neljännekseen verrattuna. Tuottojen kasvu perustui rahoituskatteen kasvuun, joka puolestaan on luotonannon ja talletusten volyymikasvun ansiota. Tuottojen kasvua heikensi kuitenkin säästämisen tuotteisiin liittyvien palkkiotuottojen väheneminen. Kulut kasvoivat 7 prosenttia.

Tulos ennen arvonalentumistappioita oli hieman parempi kuin edellisvuoden vastaavalla neljänneksellä. Liikevoitto laski 10 prosenttia, kun arvonalentumistappioiden nettomäärä lisääntyi kolmannella neljänneksellä ja oli vuositasolla 0,15 prosenttia luottokannasta. Arvonalentumistappiot lisääntyivät lähinnä teollisuussektorilla. Vuoden 2008 tammi-syyskuussa arvonalentumistappioita oli vuositasolla 0,08 prosenttia luottokannasta. Luottosalkun laatu on edelleen vahva.

Pankkitoiminta, Suomi – liikevoitto, marginaalit, volyymit ja markkinaosuudet

	Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007		Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007
Tuloslaskelma, miljoonaa euroa				Luottomarginaalit, %			
Rahoituskate	306	277	278	Yritysasiakkaat	0,84	0,84	0,93
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	110	120	121	Henkilöasiakkaat			
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	24	41	21	- asuntoluotot	0,60	0,52	0,59
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-5	0	0	- kulutusluotot	3,04	2,78	3,09
Liiketoiminnan muut tuotot	0	4	2	Kokonaismarginaali	0,97	0,91	1,01
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	435	442	422	Talletusmarginaalit, %			
Henkilöstökulut	-74	-71	-74	Yritysasiakkaat	1,35	1,35	1,66
Muut kulut	-118	-119	-105	Henkilöasiakkaat	1,92	1,93	2,26
Poistot ym.	-1	-1	-1	Kokonaismarginaali	1,72	1,73	2,06
Kulut, sis. kohdistettavat erät	-193	-191	-180	Volyymit, miljardia euroa			
Tulos ennen arvonalentumistappioita	242	251	242	Luotonanto	51,9	51,1	45,7
Arvonalentumistappiot luotoista	-19	-6	5	Talletukset	34,0	33,3	28,4
Liikevoitto	223	245	247	Taloudellinen pääoma	1,9	1,8	1,7
				Markkinaosuudet, %			
Kulu/tuotto-suhde, %	44	43	43	Asuntoluotot	30,7	30,6	31,0
RAROCAR, %	34	37	38	Kaikki henkilöasiakkaille annetut luotot	30,4	30,3	30,6
				Henkilöasiakkaiden talletukset	32,5	32,5	32,5
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	5 457	5 469	5 476	Luotonanto yrityksille ¹	37,5	37,8	37,4
				Yritysten talletukset ¹	42,4	43,0	41,9

¹ Pois lukien finanssipalveluyritykset.

Pankkitoiminta, Norja**Liiketoiminta**

Useiden neljänneksen ajan Norjassa vallinnut myönteinen kehityssuunta jatkui kolmannella neljänneksellä, ja tuotot kasvoivat 25 prosenttia. Liiketoiminta kehittyi edelleen vahvasti sekä yritys- että henkilöasiakassegmentissä.

Yrityksille annettujen luottojen marginaaleja nostettiin huomattavasti edellisneljänneksestä yritysluottojen kansainvälisen hinnoittelun mukaisesti.

Luotonanto yrityksille kasvoi 16 prosenttia vuoden 2007 kolmanteen neljännekseen verrattuna. Kasvu oli erityisen voimakasta suurten yritysasiakkaiden kohdalla ja suuryrityspalvelut-yksikössä. Markkinaosuus yrityksille annetuista luotoista pysyi Norjassa lähes ennallaan kolmannella neljänneksellä.

Kilpailu yritysten talletuksista oli kireää, ja markkinaosuus pienentyi hieman.

Henkilöasiakkaille annettujen luottojen marginaalit kohenivat vuoden 2007 kolmanteen neljännekseen verrattuna.

Luotonanto henkilöasiakkaille kasvoi 5 prosenttia. Kasvu on hidastunut viimeksi kuluneiden neljänneksen aikana, ja markkinaosuus laski hieman vuoden 2008 toisesta neljänneksestä.

Henkilöasiakkaiden talletusten volyyymi lisääntyi 4 prosenttia. Kilpailu henkilöasiakkaiden säästämisen tileissä oli erittäin kireää Norjan markkinoilla, mutta Nordean markkinaosuus pysyi lähes ennallaan kolmannella neljänneksellä.

Tulos

Tuotot kasvoivat Norjassa vahvasti, 25 prosenttia. Luottomarginaalien koheneminen ja henkilöasiakkaiden käyttelytilien talletusmarginaalien nousu tukivat kasvua vahvasti. Rahoituskate parani 32 prosenttia.

Kulut yhteensä lisääntyivät 6 prosenttia. Arvonalentumistappioiden nettomäärä oli edelleen vähäinen.

Liikevoitto kasvoi 34 prosenttia.

Pankkitoiminta, Norja – liikevoitto, marginaalit, volyymit ja markkinaosuudet

	Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007		Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007
Tuloslaskelma, miljoonaa euroa				Luottomarginaalit, %			
Rahoituskate	183	164	139	Yritysasiakkaat	1,30	1,23	1,06
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	46	40	39	Henkilöasiakkaat			
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	24	25	21	- asuntoluotot	0,75	0,53	0,38
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	- kulutusluotot	4,76	4,52	4,17
Liiketoiminnan muut tuotot	-1	4	3	Kokonaismarginaali	1,15	1,01	0,85
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	252	233	202	Talletusmarginaalit, %			
Henkilöstökulut	-43	-42	-41	Yritysasiakkaat	0,74	0,75	0,82
Muut kulut	-72	-74	-69	Henkilöasiakkaat	1,29	1,44	1,47
Poistot ym.	-3	-1	-1	Kokonaismarginaali	0,94	1,00	1,05
Kulut, sis. kohdistettavat erät	-118	-117	-111	Volyymit, miljardia euroa			
Tulos ennen arvonalentumistappioita	134	116	91	Luotonanto	39,7	39,9	35,5
Arvonalentumistappiot luotoista	-4	2	6	Talletukset	19,3	19,4	18,9
Liikevoitto	130	118	97	Taloudellinen pääoma	1,5	1,5	1,3
				Markkinaosuudet, %			
Kulu/tuotto-suhde, %	47	50	55	Asuntoluotot	11,0	11,1	11,1
RAROCAR, %	23	20	18	Kaikki henkilöasiakkaille annetut luotot	10,7	10,8	10,8
				Henkilöasiakkaiden talletukset	8,6	8,5	8,5
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 877	1 843	1 806	Luotonanto yrityksille ¹	15,0	15,1	14,7
				Yritysten talletukset ¹	16,7	16,9	17,2

¹ Pois lukien finanssipalveluyritykset.

Pankkitoiminta, Ruotsi

Liiketoiminta

Sekä yritys- että henkilöasiakastoiminta kehittyi edelleen vahvasti kolmannella neljänneksellä.

Svensk Kassaservicen 68 konttoria siirtyi Nordealle neljänneksen alussa. Uudet konttorit on liitetty konttoriverkostoon onnistuneesti, ja ne parantavat Nordean asiakkaille tarjoamia palveluja erityisesti pääkaupungissa ja muissa suurissa kaupungeissa. Hankinta ei juurikaan vaikuttanut tulokseen kolmannella neljänneksellä.

Yrityksille annettujen luottojen marginaalit paranivat kolmannella neljänneksellä edellisneljänneeseen verrattuna. Yrityksille annettujen luottojen volyymit kasvoivat 15 prosenttia ja yritysten talletusten volyymit 19 prosenttia vuoden 2007 kolmanteen neljänneeseen verrattuna.

Uutta yrityksiin liittyvää liiketoimintaa saatiin runsaasti ja erityisen vahvaa kasvu oli suuryrityspalvelut-yksikössä, jossa tehtiin neljänneksen aikana useita suuria asiakassopimuksia. Markkinaosuus yrityksille annetuista luotoista ja yritysten talletuksista parani vuoden 2007 kolmanteen neljänneeseen verrattuna.

Henkilöasiakkaille annettujen luottojen volyymit kasvoivat edelleen, tosin kasvuvauhti hidastui hieman, kun uusien asuntoluottojen kysyntä laski. Asuntoluottojen marginaalit paranivat kolmannella neljänneksellä.

Säästäjäasiakkaat jatkoivat riskien vähentämistä siirtämällä varoja vähitellen sijoitusrahastoista, indeksilainoista ja muista osakepohjaisista tuotteista säästämisen tileille. Näin ollen säästämisen tuotteisiin liittyvät palkkiotuotot vähenivät ja rahoituskate parani.

Tulos

Tuotot kasvoivat 7 prosenttia erityisesti rahoituskatteen vahvan 18 prosentin kasvun ansiosta. Nettomääräiset palkkiotuotot vähenivät 9 prosenttia. Syynä oli pääasiassa hoidossa olevan varallisuuden pienentyminen sijoitusrahastoissa sekä henki- ja eläkevakuutus tuotteissa. Kulut yhteensä lisääntyivät 9 prosenttia henkilöstömäärän kasvun takia. Noin puolet henkilöstölisäyksestä johtui toiminnan laajentamisesta Ruotsissa ja puolet Svensk Kassaservicen konttoreiden hankinnasta. Arvon alentumistappioiden nettomäärä oli edelleen vähäinen.

Pankkitoiminta, Ruotsi – liikevoitto, marginaalit, volyymit ja markkinaosuudet

	Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007		Q3 2008	Q2 2008	Q3 2007
Tuloslaskelma, miljoonaa euroa				Luottomarginaalit, %			
Rahoituskate	297	275	252	Yritysassiakkaat	0,72	0,67	0,69
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	135	145	149	Henkilöasiakkaat			
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	24	31	24	- asuntoluotot	0,66	0,57	0,62
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	- kulutusluotot	1,90	1,80	2,22
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	Kokonaismarginaali	0,79	0,73	0,78
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	456	451	425	Talletusmarginaalit, %			
Henkilöstökulut	-82	-82	-74	Yritysassiakkaat	1,27	1,28	1,20
Muut kulut	-156	-157	-146	Henkilöasiakkaat	2,03	2,01	1,90
Poistot ym.	-4	-2	-2	Kokonaismarginaali	1,66	1,67	1,57
Kulut, sis. kohdistettavat erät	-242	-241	-222	Volyymit, miljardia euroa			
Tulos ennen arvonalentumistappioita	214	210	203	Luotonanto	64,1	64,9	58,9
Arvon alentumistappiot luotoista	-6	-4	-11	Talletukset	31,3	30,5	28,3
Liikevoitto	208	206	192	Taloudellinen pääoma	2,3	2,3	2,1
				Markkinaosuudet, %			
Kulu/tuotto-suhde, %	53	53	52	Asuntoluotot	14,9	14,9	14,9
RAROCAR, %	24	23	24	Kaikki henkilöasiakkaille annetut luotot	14,0	14,0	13,9
				Henkilöasiakkaiden talletukset	17,8	17,6	17,7
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	4 856	4 574	4 336	Luotonanto yrityksille	14,1	14,8	13,5
				Yritysten talletukset	21,3	20,8	20,8

Yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta

- Tuottojen kasvu oli tervettä
- Kaikki toiminnot saivat uusia asiakkaita kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden kuohunnan seurauksena
- Luottosalkun laatu oli suurelta osin vakaa – arvonalentumistappiot lisääntyivät Baltian maissa aiemmalta matalalta tasoltaan
- Euroopan uudet markkinat kehittyivät vahvasti

Liiketoiminta

Finanssipalveluyritykset

Levottomuus lisääntyi kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä. Eri maiden hallitukset ja keskuspankit pyrkivät yhä voimakkaammin korjaamaan tilannetta erilaisten pelastustoimien avulla. Levottomuudesta huolimatta finanssipalveluyritykset-toiminto hoiti useita laajoja järjestelyjä ja alisäilytystoiminnan (sub-custody) volyymit kasvoivat. Tuotot kasvoivat 5 prosenttia edellisvuoden vastaavasta neljänneksestä. Alisäilytystapahtumien määrä kasvoi 22 prosenttia edellisestä neljänneksestä, ja niitä oli 7,5 miljoonaa.

Finanssipalveluyritykset-toiminto tuki edelleen asiakkaitaan myllerryksen aikana ja vahvasti asemiaan entisestään. Useat pohjoismaiset asiakkaat karsivat kansainvälistä toimintaansa ja panostivat yhteistyöhön tunnettujen, suhteellisen vakaiden pohjoismaisten vastapuolten kanssa. Lisäksi useat kansainväliset ja paikalliset kilpailijat ovat nyt supistaneet jonkin verran toimintaansa Pohjoismaissa.

Tekemällä aktiivista ja huolellista yhteistyötä eri puolilla Nordeaa olevien sidosryhmien kanssa finanssipalveluyritykset-toiminto on pystynyt hoitamaan epäsuotuisat tilanteet tyydyttävästi. Finanssipalveluyritykset-toiminto pyrkii edelleen etsimään aktiivisesti liiketoimintamahdollisuuksia sellaisten vastapuolten kanssa, joihin rahoitusmarkkinoiden myllerrys ei ole juurikaan vaikuttanut. Myös tilannetta kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla tarkkaillaan tiiviisti.

Shipping, Oil Services & International

Liiketoiminta jatkui kolmannella neljänneksellä vilkkaana kaikissa segmenteissä. Tuotot kasvoivat 39 prosenttia. Shipping-alan markkinat alkoivat yleisesti heiketä neljänneksen aikana, ja ailahtelu on lisääntynyt useimmissa segmenteissä. Kontti- ja kuivalastisektoreilla rahtihintoihin kohdistuu huomattavia paineita. Heikkenevät näkymät johtuvat talouden kasvuodotusten alentumisesta, kulujen lisääntymisestä ja laivastojen huomattavista laajennuksista. Nordean shipping-alaan

liittyvät riskit ovat hyvin hajautettuja, ja konttisektori on alipainossa.

Nordea järjesti onnistuneesti 8,0 miljardin Yhdysvaltain dollarin arvosta syndikoituja luottoja huolimatta luottomarkkinoiden haastavasta tilanteesta kolmannella neljänneksellä. Rahoitusmarkkinoiden levottomuuden takia uusien järjestelyjen määrän odotetaan vähenevän, vaikka useat yritykset tarvitsevatkin rahoitusta suunniteltujen laivastolaajennusten toteuttamiseksi tulevina vuosina. Ehtoja on tiukennettu huomattavasti vuoden aikana, ja uusien järjestelyjen hinnat ovat nousseet kuluneen neljänneksen aikana.

Öljy- ja offshore-segmenteissä kysyntä jatkuu vilkkaana, vaikka öljyn hinnan viimeaikainen lasku saattaakin vähentää uusien esiintymien kartoittamiseen ja tuotantoon tehtäviä investointeja. Öljyn tarjonta on kuitenkin edelleen niukkaa, ja nykyiset öljy- ja kaasukentät ehtyvät nopeasti.

New European Markets

New European Markets -toiminnon liiketoiminta oli vilkasta myös kolmannella neljänneksellä. Sitä tukivat liiketoiminnan kasvaneet volyymit, uudet asiakkaat ja kohentuneet marginaalit. Tuotot yhteensä kasvoivat 78 prosenttia vuoden 2007 kolmannelta neljänneksestä.

Positiivinen kehitys jatkui Puolassa kolmannella neljänneksellä, kun jakelukapasiteetti lisääntyi ja kannattavuus parani. Myös asiakastyytyväisyys lisääntyi. Kolmannella neljänneksellä avattiin yhdeksän uutta konttoria ja suunnitelmien mukaan konttorien avausvauhti kiihtyy vuoden viimeisellä neljänneksellä. Vuonna 2008 on edelleen tarkoitus avata jopa 60 uutta konttoria. Uusi kapasiteetti suunnataan pääasiassa myyntiin henkilöasiakkaille sekä pienille ja keskisuurille yrityksille.

Baltian maissa kannattavuus parani rahoituskatteen kasvun ansiosta. Rahoituskatetta kasvattivat liiketoiminnan lisääntyneet volyymit ja luottomarginaalien kohentuminen. Luotonannon kasvu on hidastunut vuoden 2008 alkupuoliskosta. Yrityksille annettujen luottojen volyymien kasvu johtui kolmannella neljänneksellä pääasiassa nykyisille paikallisille asiakkaille sekä pohjoismaisille asiakkaille ja niiden Baltian maissa toimiville tytäryhtiöille annetuista luotoista. Vain 10 prosenttia kasvusta liittyi uusille paikallisille yritysasiakkaille annettuihin luottoihin. Luotonanto kasvoi Baltian maista eniten Liettuassa kolmannella neljänneksellä. Baltian maiden talouksien heikkeneminen jatkui, mutta Nordean arvonalentumistappiot ovat tästä huolimatta pysyneet vähäisinä ja luottosalkun laatu on edelleen hyvä. Saatavakohtaisia arvonalentumistappioita oli vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 6 miljoonaa euroa. Saamiset, joiden arvo on alentunut, ovat lisääntyneet Baltian maissa aiemmalta hyvin matalalta tasoltaan. Tällaisia saamisia oli saatavakohtaisten arvonalentumiskirjausten jälkeen nettomääräisesti

1,45 prosenttia koko luottokannasta kolmannen neljänneksen lopussa. Baltian maihin kohdistettuja saatavaryhmäkohtaisia arvonalentumiskirjauksia oli 107 miljoonaa euroa eli 1,47 prosenttia Baltian maiden luottokannasta. Ne kattavat suurimman osan saamisista, joiden arvo on alentunut.

Venäjällä liiketoiminta oli vilkasta myös kolmannella neljänneksellä, mikä kasvatti liiketoiminnan volyymeja. Kasvua kiihdytti neljänneksen aikana erityisesti lisääntynyt liiketoiminta nykyisten yritysasiakkaiden kanssa. Myös henkilöasiakkaiden määrä jatkoi kasvuaan.

Nordean markkinaosuus kasvaa hallitusti kaikissa maissa, joissa New European Markets toimii. Luottomarginaalit ovat kohentuneet vuonna 2008 ja vuoden 2007 kolmanteen neljännekseen verrattuna. Tärkein syy tähän on venäläisen Orgresbankin lukujen yhdistely konsernitilinpäätökseen. Venäjällä marginaalit ovat yleisesti huomattavasti suuremmat kuin Puolassa ja Baltian maissa. Uusien luottolimiittien marginaalit kohentuivat neljänneksen aikana. Talletusvolyymit kasvoivat edelleen merkittävästi. Osasyynä tähän oli rahoitusmarkkinoiden lisääntynyt myllerrys. Henkilöstöä koulutettiin edelleen neljänneksen aikana. Etusijalla ovat palveluneuvottelut asiakkaiden kanssa, ja tavoitteena on kiihdyttää henkilöasiakastoiminnan kasvua. Toimet ovat olleet onnistuneita: avainasiakkaiden määrä on kasvanut 53 prosenttia. Suurin osa henkilöasiakastoiminnan tuotoista saadaan juuri avainasiakkailta.

Tulos

Kasvu oli vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä vakaata kaikissa toiminnoissa. Yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueella toiminta jatkui vilkkaana. Tuotot yhteensä kasvoivat

kolmannella neljänneksellä 30 prosenttia ja olivat 279 miljoonaa euroa. Rahoituskate parani edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta 46 prosenttia 164 miljoonaan euroon. Kasvua tuki luotonannon ja talletusvolyymien voimakas lisääntyminen. Luotonanto lisääntyi 46 prosenttia ja talletukset 6 prosenttia. Asiakkaiden vilkkaan toiminnan ansiosta nettomääräiset palkkiotuotot kasvoivat kolmannella neljänneksellä 12 prosenttia 77 miljoonaan euroon. Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä kasvoivat 58 prosenttia 60 miljoonaan euroon. Osuus osakkuusyritysten tuloksesta oli 23 miljoonaa euroa negatiivinen. Se johtui Nordean 23 prosentin vähemmistöosuudesta norjalaisessa Eksportfinansissa. Kulut yhteensä kasvoivat 20 prosenttia ja olivat vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 120 miljoonaa euroa. Kuluja kasvattivat pääasiassa New European Markets -toiminnon uudet investoinnit. Henkilöstömäärä oli syyskuun lopussa 5 013. Henkilöstölisäys liittyy lähinnä New European Markets -toimintoon. Arvonalentumisia kertyi 28 miljoonaa euroa, josta 16 miljoonaa liittyi saatavaryhmäkohtaisiin arvonalentumiskirjauksiin Baltian maissa. Tämä perustuu alueen makrotaloudellisen tilanteen hidastumiseen. Tulos ennen arvonalentumistappioita kasvoi vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä 38 prosenttia 159 miljoonaan euroon. Liikevoitto kasvoi 11 prosenttia liiketoiminnan volyymikasvun, kulujen jatkuvan hallinnan ja rajallisten arvonalentumistappioiden ansiosta ja oli 131 miljoonaa euroa. New European Markets -toiminnon liikevoitto kasvoi 93 prosenttia ja oli 58 miljoonaa euroa. Taloudellisen pääoman riskisopeutettu tuotto parani 40 prosenttiin kolmannella neljänneksellä. Kulu/tuotto-suhde oli 43 prosenttia tuottojen kasvun ja toiminnan tehokkuuden ansiosta.

Yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta – liikevoitto osa-alueittain

	Yhteensä		Baltian maat		Puola		Venäjä		NEM ¹ yhteensä		Finanssi-palvelu-yritykset		Shipping, Oil Services & International		Muut	
	Q3 2008	Q3 2007	Q3 2008	Q3 2007	Q3 2008	Q3 2007	Q3 2008	Q3 2007	Q3 2008	Q3 2007	Q3 2008	Q3 2007	Q3 2008	Q3 2007	Q3 08	Q3 07
Miljoonaa euroa																
Rahoituskate	164	112	25	19	26	13	37	16	87	47	16	17	56	44	4	3
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	77	69	11	10	5	4	6	3	21	16	38	35	13	15	5	3
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	60	38	3	0	10	6	0	-2	12	4	35	33	13	0	0	1
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-23	-6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-23	-6
Liiketoiminnan muut tuotot	1	2	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1
Tuotot yhteensä, sis. kohdistettavat erät	279	215	39	29	42	23	43	17	121	68	89	85	82	59	-15	2
Henkilöstökulut	-48	-38	-7	-6	-10	-6	-13	-8	-30	-20	-8	-7	-10	-10	0	-2
Muut kulut	-69	-60	-6	-6	-12	-7	-6	-4	-25	-18	-37	-36	-3	-2	-5	-5
Poistot ym.	-3	-2	-1	0	-2	-1	0	0	-3	-1	0	0	0	0	0	-1
Kulut, sis. kohdistettavat erät	-120	-100	-14	-12	-24	-14	-19	-12	-58	-39	-45	-43	-13	-12	-5	-7
Tulos ennen arvonalentumistappioita	159	115	25	17	18	9	24	5	63	29	44	42	69	47	-21	-5
Arvonalentumistappiot luotoista	-28	3	-6	0	0	0	0	1	-5	1	0	0	1	1	-23	1
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikevoitto	131	118	19	17	18	9	24	6	58	30	44	42	70	48	-44	-4
Kulu/tuotto-suhde, %	43	47	36	41	57	63	44	71	48	58	51	51	16	20		
RAROCAR, %	40	37	24	28	36	35	44	16	39	23	38	63	73	39		
Muut tiedot, miljardia euroa																
Luotonanto	32,9	22,6	7,3	4,8	3,9	2,3	3,5	0,9	14,8	8,0	2,5	2,9	13,6	10,1	2,1	1,6
Talletukset	26,2	24,7	1,6	1,4	2,3	1,4	0,6	0,3	4,5	3,2	15,7	15,7	5,7	5,6	0,3	0,3
Taloudellinen pääoma	1,1	0,9	0,3	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,0	0,0
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	5 013	3 858	1 130	948	1 440	1 000	1 704	1 217	4 291	3 178	401	407	293	252	28	21

¹ New European Markets

New European Markets – luotto- ja talletusmarginaalit

	Q3 2008 ¹	Q2 2008 ¹	Q3 2007		Q3 2008 ¹	Q2 2008 ¹	Q3 2007
Luottomarginaalit, %				Talletusmarginaalit, %			
Yritysasiakkaat	1,67	1,63	1,07	Yritysasiakkaat	1,39	1,53	1,43
Henkilöasiakkaat	1,47	1,41	1,28	Henkilöasiakkaat	1,17	1,20	1,63

¹ Mukaan lukien Venäjän toiminnot vuoden 2008 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen.

Yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta – tunnusluvut vuosineljänneksittäin

	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
Miljoonaa euroa	2008	2008	2008	2007	2007
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	279	299	242	233	215
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-120	-118	-115	-111	-100
Arvon alentumistappiot luotoista	-28	-13	-7	36	3
Liikevoitto	131	168	120	158	118
RAROCAR, %	40	37	30	33	37
Kulu/tuotto-suhde, %	43	39	48	48	47
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	5 013	4 766	4 516	4 194	3 858

Muut asiakastoiminnot

Muihin asiakastoimintoihin kuuluvat ne asiakastoiminnot, jotka eivät sisälly pohjoismainen pankkitoiminta- tai yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta-liiketoiminta-alueisiin. Lisäksi tähän erään sisältyvät toiminnot, joiden tulosta ei kohdisteta asiakkaista vastaaville yksiköille. Muita asiakastoimintoja ovat muun muassa International Private Banking & Funds sekä henki- ja eläkevakuutus -toimintoon sisältyvät asiakastoiminnot.

International Private Banking & Funds

International Private Banking & Funds vastaa neuvontapalveluista, joita Nordea tarjoaa kotimarkkinoidensa ulkopuolella asuville varakkaille asiakkaille. Se vastaa myös rahastojen myynnistä Euroopassa, ja sillä on rahastojen myyntilupa 16:ssa Euroopan maassa.

Liiketoiminta ja tulos

Rahoitusmarkkinoiden huomattavista ailahteluista huolimatta Nordean International Private Banking & Funds sai kolmannella neljänneksellä hoidettavakseen uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,1 miljardia euroa. Hoidossa olevan varallisuuden määrä väheni kuitenkin 10,0 miljardiin euroon. Vähennyksestä 0,7 miljardia euroa johtui markkina-arvojen laskusta. Hoidossa olevan varallisuuden vähentyminen vaikutti International Private Banking & Funds -toiminnon tuottoihin, jotka vähenivät 36 prosenttia edellisvuoden vastaavasta neljänneksestä ja olivat 25 miljoonaa euroa.

International Private Banking toi markkinoille useita kiinnostavia strukturoituja tuotteita ja teki aktiivista myyntityötä. Se sai hoidettavakseen uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,1 miljardia euroa. International Private Bankingin asiakasmäärä kasvoi edelleen kolmannella neljänneksellä. Markkina-arvojen laskun takia hoidossa oleva varallisuus väheni kolmannella neljänneksellä 0,4 miljardia euroa 7,9 miljardiin euroon.

Rahoitusmarkkinoiden laskusuuntaus vaikutti eurooppalaisten kolmansien osapuolten rahastojen jakelijoihin. Useimpien jakelijoiden hoitoonsa saama uusi varallisuus oli nettomääräisesti negatiivinen. Nordean eurooppalainen jakelukanava välttyi tältä suuntaukselta: kolmannella neljänneksellä sen hoitoonsa saaman uuden varallisuuden nettomäärä oli nollassa. Sen hoidossa oleva varallisuus väheni kuitenkin 2,1 miljardiin euroon. Hyvää kehitystä auttoivat uudet tuotteet ja vahva myyntityö. Erityisesti Heracles L/S Fund- ja Global Stable Equity Fund -rahastoihin saatiin uutta varallisuutta.

Henkivakuutustoiminnan asiakastoiminnot

Henkivakuutustoiminnan asiakastoiminnot sisältävät Nordean jakeluverkoston ulkopuolisen henkivakuutus-toiminnan. Siihen sisältyy myynti pohjoismaisille asiakkaille henki- ja eläkevakuutuksen oman myyntihenkilöstön, välittäjien ja sidonnaisasiamiesten kautta. Henkivakuutuksen asiakastoimintoihin sisältyy myös henkivakuutustoiminta Puolassa.

Liiketoiminta ja tulos

Bruttomaksutulo kasvoi kolmannella neljänneksellä edelleen lähinnä Tanskan ja Puolan henkivakuutustoiminnan ansiosta.

Puolan maksutulon kasvu jatkui vahvana, vaikka vauhti hiipuikin hieman. Vuoden 2007 kolmanteen neljännekseen verrattuna kasvua oli 58 prosenttia. Bruttomaksutulo oli yhteensä 181 miljoonaa euroa.

Tanskan henkivakuutustoiminnan bruttomaksutulo kasvoi 22 prosenttia edellisvuoden vastaavasta neljänneksestä. Tanskassa onnistuttiin hankkimaan uusia yritysasiakkaita, mikä kasvatti maksutuloa.

Henkivakuutuksen asiakastoimintojen tuotot olivat kolmannella neljänneksellä 59 miljoonaa euroa, eli tuotot vähenivät 26 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Tulos ennen veroja laski 70 prosenttia 11 miljoonaan euroon. Henkivakuutustoiminnan asiakastoimintojen tulos sisältyy henki- ja eläkevakuutuksen tulokseen, ks. sivu 35.

Muut

Asiakastoimintojen tulosta kuvaava kohta Muut sisältää pääasiassa sen osan pääomamarkkinatuotteet-toiminnon tuloksesta, jota ei ole kohdistettu pohjoismainen pankkitoiminta- tai yhteisöasiakkaat ja kansainvälinen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueille. Pääomamarkkina-tuotteet-toiminnon tuotetulos esitetään sivulla 31.

Tuotot yhteensä ja voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä vähenivät vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Syynä tähän olivat rahoitusmarkkinoiden myllerryksen negatiiviset vaikutukset.

Muut asiakastoiminnot yksiköittäin

Miljoonaa euroa	Yhteensä		International Private Banking & Funds		Henkivakuutus		Muut	
	Q3 2008	Q3 2007	Q3 2008	Q3 2007	Q3 2008	Q3 2007	Q3 2008	Q3 2007
Rahoituskate	12	16	11	10	0	0	1	6
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	25	34	14	22	26	21	-15	-9
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	18	46	0	3	29	58	-11	-15
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	4	5	0	4	4	1	0	0
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	59	101	25	39	59	80	-25	-18
Henkilöstökulut	-110	-99	-12	-13	-30	-25	-68	-61
Muut kulut	-2	-1	-7	-5	-17	-17	22	21
Poistot	-2	-2	-1	-1	-1	-1	0	0
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-114	-102	-20	-19	-48	-43	-46	-40
Arvon alentumistappiot luotoista	0	0	0	0	0	0	0	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikevoitto	-55	-1	5	20	11	37	-71	-58
Tase, miljardia euroa								
Luotot yleisölle	16	12	2	2	2	1	12	9
Muut varat	36	37	1	2	35	35	0	0
Varat yhteensä	52	49	3	4	37	36	12	9
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	11	7	2	3	3	1	6	3
Muut velat	40	41	1	1	33	34	6	6
Velat yhteensä	51	48	3	4	36	35	12	9
Taloudellinen pääoma	1	1	0	0	1	1	0	0

Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot

- **Nordea hyötyi edelleen vahvasta ja hyvin hajautetusta varainhankinnastaan**
- **Konservatiivista likviditeetin hallintaa**
- **Ailahtelevien rahoitusmarkkinoiden vaikutus sijoitustoiminnan tulokseen jäi rajalliseksi**

Liiketoiminta

Nordea ja konsernin varainhallinta ovat poikkeuksellisissa markkinaoloissa edelleen hyötäneet konservatiivisesta likviditeetin hallinnastaan ja matalasta sijoitusriskistään.

Nordea pystyi rahoitusmarkkinoiden erittäin vaikeista olosuhteista huolimatta hoitamaan varainhankintaansa ilman ylimääräisiä kustannuksia kolmannella neljänneksellä.

Nordea on pystynyt edelleen toimimaan aktiivisesti lyhytaikaisilla pankkienvälisillä markkinoilla ja uskoo, että pääomien siirto turvallisiin sijoituskohteisiin jatkuu. Kaikki Nordean lyhytaikaiset varainhankinnan ohjelmat ovat toimineet hyvin, joskin volyymit ovat hieman pienentyneet.

Pitkäaikaisen varainhankinnan puolella kotimaiset vakuudellisten joukkolainojen markkinat Tanskassa ja Ruotsissa ovat toimineet tavanomaiseen tapaan kansainvälisestä kuohunnasta huolimatta, joskin volyymit ovat jonkin verran pienentyneet. Tanskan ja Ruotsin vakuudellisten joukkolainojen markkinoilla laskettiin kolmannella neljänneksellä liikkeeseen lainoja 5,4 miljardin euron arvosta. Mahdollisuus toimia laajoilla kotimaisilla markkinoilla on jälleen osoittautunut arvokkaaksi asiaksi ulkoisen epävarmuuden aikana.

Kansainväliset vakuudellisten joukkolainojen ja vakuudettomien lainojen markkinat ovat aika ajoin lakanneet käytännössä kokonaan toimimasta. Välillä on ollut lyhyitä ajanjaksoja, jolloin korkealle luokitelluilla liikkeeseenlaskijoilla on ollut mahdollisuus liikkeeseenlaskuihin. Nordea pystyi hyödyntämään näitä mahdollisuuksia ja laski neljänneksen aikana liikkeeseen kaksi lainaa.

Heinäkuun lopulla Nordea laski Yhdysvaltain markkinoilla liikkeeseen 5 miljardin Yhdysvaltain dollarin lainan, jonka juoksuaika on 5 vuotta. Syyskuun alussa Nordea laski Euroopan markkinoilla liikkeeseen

500 miljoonan euron lainan, jolla on huonompi etuoikeus kuin muilla lainoilla. Lainan hinta oli Libor + 170 korkopistettä. Ensin mainittu laina oli yksi suurimmista Yhdysvaltain markkinoilla liikkeeseen lasketuista tämäntyyppisistä lainoista. Sen kuponkikorko oli Libor + 35 korkopistettä. Euroopan markkinoilla liikkeeseen laskettu laina suljettiin merkinnöiltä jo kahden tunnin kuluttua. Sitä oli merkitty 1,3 miljardia euroa ja mukana oli yli sata sijoittajaa. Molempien lainojen hyvä vastaanotto on osoitus sijoittajien luottamuksesta Nordeaa ja sen taseen laatua kohtaan.

Konsernin varainhallinnan kaupankäyntipositioihin sisältyvä korkoriski oli syyskuun lopussa Value at Risk -analyysillä (VaR) mitattuna 58 miljoonaa euroa. Kesäkuun 2008 lopussa vastaava riski oli 43 miljoonaa euroa. Osakeriski VaR:lla mitattuna oli 4 miljoonaa euroa, kun se kesäkuun lopussa oli 5 miljoonaa euroa.

Konsernin rakenteellinen korkoriski (SIIR) oli 204 miljoonaa euroa olettaen, että markkinakorot nousisivat yhdellä prosenttiyksiköllä, ja -232 miljoonaa euroa olettaen, että markkinakorot laskisivat yhdellä prosenttiyksiköllä.

Nordea on toteuttanut suomalaisten asuntolainasaamisten vakuusjärjestelyn, jonka tuloksena konserni saa Euroopan keskuspankin rahoitukseen oikeuttavia arvopapereita. Tämä lisää konsernin likviditeettiä ja on Nordean konservatiivisen likviditeetin hallinnan mukainen toimenpide. Järjestely koskee korkealuokkaisia asuntoluottoja. Järjestelyllä ei ole vaikutusta asiakkaisiin. Se koskee 7,5 miljardin euron saamisia ja sitä koskeva sopimus tehtiin 17. lokakuuta 2008.

Tulos

Konsernin tuki- ja palvelutoimintojen tuotot yhteensä laskivat kolmannella neljänneksellä 48 miljoonaa euroon viime vuoden vastaavan neljänneksen 115 miljoonasta eurosta. Syynä vähentymiseen olivat aiempaa pienemmät nettovoitot käypään arvoon arvostettavista eristä ja rahoituskatteen lasku. Käypään arvoon arvostettavista eristä saatuja nettovoittoja pienensivät lähinnä noteerattujen ja noteeraamattomien osakkeiden (esim. OMX-osakkeet) viimevuotiset korkeammat arvostukset, 60 miljoonaa euroa, ja luottoriskimarginaalien leventyminen. Rahoituskatteeseen vaikutti varainhankinnan kustannusten nousu.

Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot – tunnusluvut neljänneksittäin

Miljoonaa euroa	Q3 2008	Q2 2008	Q1 2008	Q4 2007	Q3 2007
Rahoituskate	6	20	39	30	32
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	-2	0	-1	-2	-2
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	44	-56	19	10	81
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	0	1
Muut tuotot	0	-1	1	1	3
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	48	-37	58	39	115
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-32	-33	-39	-40	-34
Liikevoitto	16	-70	19	-1	81
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	241	235	238	232	238

Asiakassegmentit

Nordean taloudellista raportointia on laajennettu. Tiedot liiketoiminnan, tuottojen, volyymien ja marginaalien kehityksestä eritellään nyt tärkeimpien asiakassegmenttien mukaan. Tiedot annetaan yritys- ja henkilöasiakassegmenteistä sekä pohjoismaisista ja muista asiakassegmenteistä. Segmenttiraportoinnissa annetut tiedot eivät kata konsernin kaikkia volyymeja ja tuloseriä.

Yritysasiakkaat

Pääomamarkkinoiden likviditeetti oli yhä vähäisempää rahoitusmarkkinoiden levottomuuden vuoksi. Varainhankinnan vahvan tilanteen ja vakaan taseensa ansiosta Nordea pystyi tukemaan yritysasiakkaitaan vaikeissa markkinaoloissa. Toiminnan perustana olivat tiiviisiin asiakassuhteisiin perustuva strategia ja konservatiivinen riskienhallinta. Painopisteenä oli hallitun volyymikasvun aikaansaaminen ja tuottojen kasvattaminen edelleen siten, että kasvu perustuu ennemminkin marginaaleihin kuin volyymeihin.

Strategiana on tukea yritysasiakkaita, jotka pitävät meitä pääpankkinaan. Kun ne keskittävät asiointiaan meille, niille tarjotaan edulliset hinnat, joissa otetaan huomioon riskit ja varainhankinnan lisääntyvät kustannukset. Tämän strategian tuloksena volyymikasvu on tasoittunut tyydyttävälle tasolle ja luottomarginaalit ovat alkaneet parantua.

Nordea tarjosi edelleen yritysasiakkaille neuvontaa markkinariskiltä suojautumisessa ailahtelevilla markkinoilla, mikä kasvatti riskienhallinnan tuotteista saatua tuottoja.

Suuryrityspalvelut ja suuret yritysasiakkaat

Yritysasiakkailta ja finanssipalveluyrityksiltä saaduista tuotoista 52 prosenttia syntyi kahdesta ylimmästä yritysasiakassegmentistä, jotka ovat suuryrityspalvelujen asiakkaat ja suuret yritysasiakkaat. Tuotot kasvoivat näissä segmenteissä 29 prosenttia vuoden 2007 vastaavasta neljänneksestä.

Näiden asiakkaiden palvelussa strategiana on tarjota laajaa asiantuntemusta vaativaa ja yhteistyöhön perustuvaa palvelua keskitettyjen osaamiskeskusten kautta. Suuryrityspalvelujen asiakkaita palvellaan yhdestä keskitetystä yksiköstä kussakin maassa. Suuria yritysasiakkaita taas palvellaan suurimmissa kaupungeissa sijaitsevilla 63 yrityspalveluyksikössä.

Nordean tavoitteena on olla yritysasiakkaidensa pääpankki. Osuutta suurimpien asiakkaiden asiointista kasvatettiin koko tuotevalikoimassa tämän tavoitteen mukaisesti.

Muut yritysasiakkaat

Muihin asiakassegmentteihin kuuluvia yritysasiakkaita palvellaan valituissa pankkikonttoreissa. Tuotot kasvoivat

näissä segmenteissä 2 prosenttia. Kasvu kuvastaa hallittua volyymien kasvua ja marginaalien kohenemista.

Nordea pyrkii asiakkaidensa pääpankiksi, joten asiakassuhteen edellytyksenä on, että yritys keskittää koko asiointinsa Nordeaan.

New European Markets -toiminnon yritysasiakkaat

Yritysasiakassegmentin volyymikasvu kehittyi kolmannella neljänneksellä edelleen suotuisasti. Luottovolyymit olivat 10,3 miljardia euroa. Kasvu tuki Orgresbankin vahva kehitys. Nordea vahvisti asemaansa edelleen Venäjän suurimpien yritysten pankkina, ja neljänneksen aikana saatiin useita suuria toimeksiantoja. Kasvu oli vahvaa myös Puolassa.

Yrityksille annettujen luottojen volyymikasvu Baltian maissa perustuu lähinnä nykyisiin paikallisiin asiakkaisiin sekä pohjoismaisiin asiakkaisiin ja niiden tytäryhtiöihin. Baltian maissa annetuista luotoista selvästi yli 25 prosenttia on nyt pohjoismaisiin asiakkaisiin ja niiden tytäryhtiöihin liittyviä luottoja.

Luottomarginaalit kohenivat edelleen vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä. Tämä johtui pääasiassa siitä, että Orgresbankin luvut on huomioitu marginaalien laskennassa vuodesta 2008 lukien. Yrityksille annettujen luottojen marginaalit ovat Venäjällä selvästi suuremmat kuin Puolassa ja Baltian maissa. Talletusvolyymit kasvoivat 36 prosenttia vuoden 2007 kolmannelta neljänneksestä, mikä tuki tuottojen vahvaa kasvua. Tuotot lisääntyivät 74 prosenttia ja olivat 73 miljoonaa euroa.

Henkilöasiakkaat

Nordic Private Bankingin asiakkaiden ja avainasiakkaiden osuus henkilöasiakastoiminnan tuotoista oli 65 prosenttia.

Nordic Private Banking

Private Bankingin asiakasmäärä kasvoi 10 prosenttia ja uuden varallisuuden nettomäärä oli kolmannella neljänneksellä 0,8 miljardia euroa.

Osakemarkkinoiden edelleen jatkunut myllerrys lisäsi Nordic Private Bankingin tuottojen kehitykseen kohdistuvia paineita kolmannella neljänneksellä, ja tuotot vähenivät 4 prosenttia viime vuoden vastaavasta neljänneksestä. Tuottomarginaalit kuitenkin kasvoivat, ja marginaalit nousivat 0,07 prosenttiyksikköä vuoden 2007 kolmanteen neljänneksen verrattuna. Hoidossa oleva varallisuus väheni 40 miljardiin euroon markkina-arvojen laskun vuoksi.

Asiakkaiden toiminta oli edelleen vilkasta kolmannella neljänneksellä. Asiakkaat keskittyivät vähentämään osakesijoituksiaan ja siirtämään aiempaa enemmän varoja talletuksiin. Tämän seurauksena rahoituskate kasvoi 16 prosenttia. Nettomääräiset palkkiotuotot pienenevät

10 prosenttia edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna.

Nordic Private Bankingin asiakaskunta kasvoi edelleen kolmannella neljänneksellä. Uudet asiakkaat olivat sekä private banking -asiakkaiksi siirtyneitä pohjoismainen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueen asiakkaita että uusia kilpailijoilta saatuja asiakkaita. Nordic Private Banking sai uusia asiakkaita pienemmiltä kilpailijoiltaan erityisesti ylimmissä private banking -segmenteissä.

Avainasiakkaat

Kannattava kasvu syntyy avainasiakassegmentissä pitkällä aikavälillä koko tuotevalikoiman hyödyntämisen kautta. Tuotot kasvoivat tässä segmentissä 6 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta.

Osakemarkkinoiden kuohunta painoi tuottoja ja vähensi säästämisen tuotteisiin liittyviä palkkiotuottoja jyrkästi. Tuotevalikoiman laajennuksella vastattiin onnistuneesti kiristyneeseen kilpailuun tällä osa-alueella, ja säästämisen tilien volyymit kasvoivat 19 prosenttia.

Avainasiakkaille tarjotaan Nordean parhaat palvelut ja edullisimmat hinnat. Koko tuotevalikoiman hyödyntäminen enemmän kuin kompensoi marginaalien kaventumisen asiakkaiden siirtyessä avainasiakassegmenttiin.

Asiakaskunnan tarjoamien kasvumahdollisuuksien hyödyntäminen jatkui edelleen menestyksekkäästi. Avainasiakkaiden määrä kasvoi 5 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta. Noin 20 prosenttia Nordean uusista avainasiakkaista on kokonaan uusia asiakkaita, mikä osoittaa Nordean asiakasohjelman houkuttelevuuden. Rahoitusmarkkinoiden kuohunnan ja erityisesti eräiden pienempien pankkien ongelmien seurauksena uusien asiakkaiden määrä kasvoi kolmannen neljänneksen loppua kohti.

Asuntoluottojen marginaalit tuovat mahdollisuuksia tämänhetkisessä markkinatilanteessa. Ruotsissa ja Suomessa Nordea on nostanut asuntoluottojen marginaaleja ensimmäisenä pankkina, ja asuntoluottojen keskimääräisten marginaalien kehityssuunta on kääntynyt nousuun.

Proaktiivisesti järjestettyjen asiakastapaamisten määrän kasvattamiseen pyrkivät toimet ovat jatkuneet. Painopisteenä on lisätä avainasiakkaiden proaktiivista palvelua markkinatilanteessa, jossa asiakkaan raha-asioiden tärkeys korostuu.

Muut henkilöasiakkaat

Nordean strategiana on ylläpitää vakaata tuottojen kasvua myös muut henkilöasiakkaat -segmentissä. Tähän pyritään myös sen jälkeen, kun asiakkaita on saatu ristiinmyyntimahdollisuuksia hyödyntämällä nostettua avainasiakassegmenttiin. Muihin henkilöasiakkaisiin liittyvät tuotot olivat samalla tasolla kuin viime vuoden kolmannella neljänneksellä.

Kaikki henkilöasiakkaisiin liittyvät riski-indikaattorit pysyivät kolmannella neljänneksellä vakaina ja alhaisella tasolla.

New European Markets -toiminnon henkilöasiakkaat

Henkilöasiakassegmentin toiminta kehittyi vahvasti myös kolmannella neljänneksellä. Luottovolyymit kasvoivat 59 prosenttia vuoden 2007 kolmannesta neljänneksestä ja olivat 4,3 miljardia euroa. Erityisen vahvaa kasvu oli Puolassa konttoriverkoston laajentamisen ansiosta. Talletusvolyymit kehittyivät suotuisasti neljänneksen aikana ja lisääntyivät 50 prosenttia. Nordean asiakasmäärä kasvoi 27 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajankohdasta ja oli 696 000. Avainasiakkaiden määrä kasvoi 53 prosenttia. Avainasiakkaiden määrän kasvattaminen on tärkeä osa henkilöasiakasstrategiaa. Tuotot olivat 29 miljoonaa euroa eli kasvua oli 61 prosenttia vuoden 2007 kolmannesta neljänneksestä.

Yritysasiakkaat ja finanssipalveluyritykset – tunnusluvut¹

	Suuryrityspalvelut ja suuret yritysasiakkaat				Muut yritysasiakkaat		Pohjoismaiset yritysasiakkaat	
	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2007	
Asiakasmäärä, tuhatta	23	20						
Tuotot, miljoonaa euroa	518	401	228	224	746	624		
Volyymit, miljardia euroa¹								
Luotonanto	85,8	71,1	25,8	26,4	111,6	97,5		
Talletukset	34,1	28,3	20,4	18,5	54,5	46,8		
Marginaalit, %								
Luotonanto	0,94	0,82	1,00	0,97	0,96	0,88		
Talletukset	0,55	0,51	1,68	1,64	0,95	0,98		

	New European Markets yritysasiakkaat ²		Shipping-asiakkaat		Finanssipalveluyritykset		Yritysasiakkaat ja finanssipalveluyritykset yhteensä	
	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Asiakasmäärä, tuhatta	75	66	2	2	1	1		
Tuotot, miljoonaa euroa	73	42	82	59	89	85	990	810
Volyymit, miljardia euroa¹								
Luotonanto	10,3	5,3	13,6	10,1	2,5	2,9	137,9	115,7
Talletukset	3,0	2,2	5,7	5,6	15,7	15,7	78,9	70,3
Marginaalit, %								
Luotonanto	1,67	1,07	1,09	0,91	0,60	0,38	1,02	0,88
Talletukset	1,39	1,43	0,44	0,39	0,39	0,31	0,82	0,80

¹ Takaisinostosopimukset ja käännteiset takaisinostosopimukset eivät sisälly volyymeihin.

² Venäjä ei sisälly vuoden 2007 kolmannen neljänneksen marginaaleihin.

Henkilöasiakkaat – tunnusluvut

	Nordic Private Banking		Avain-asiakkaat		Muut henkilöasiakkaat		Pohjoismaiset henkilöasiakkaat	
	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Asiakasmäärä, tuhatta	82	75	2 494	2 379				
Tuotot, miljoonaa euroa	78	81	491	463	254	254	824	798
Volyymit, miljardia euroa								
Luotonanto	4,5	3,8	94,0	86,4	11,5	11,9	110,1	102,1
Talletukset	6,4	4,8	42,0	37,4	16,9	17,6	65,1	59,8
Hoidossa oleva varallisuus	40,2	46,1						
Marginaalit, %								
Luotonanto	0,69	0,64	0,86	0,77	2,42	2,34	1,05	0,99
Talletukset	0,73	0,75	1,58	1,47	2,78	2,49	1,83	1,82

	New European Markets henkilöasiakkaat		International Private Banking		Henkilöasiakkaat yhteensä	
	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Asiakasmäärä, tuhatta	696	550	12	11		
Tuotot, miljoonaa euroa	29	18	17	23	870	839
Volyymit, miljardia euroa						
Luotonanto	4,3	2,7	1,1	1,6	115,5	106,4
Talletukset	1,5	1,0	1,9	2,0	68,7	62,8
Hoidossa oleva varallisuus			7,9	9,8		
Marginaalit, %						
Luotonanto	1,47	1,28	0,64	0,80	1,06	0,99
Talletukset	1,17	1,63	0,58	0,66	1,78	1,78

Tuoteryhmät

Luottojen ja talletusten tuoteryhmistä esitetään volyymejä, tuottoja ja marginaaleja koskevat tiedot. Muista keskeisistä tuoteryhmistä esitetään tuottoja koskevat tiedot ja joistakin tuoteryhmistä tuotetulokset. Tiedot annetaan Pohjoismaista, Euroopan uusista markkinoista ja muista markkinoista. Esitetyt tuoteryhmät eivät sisällä konsernin kaikkia volyymejä tai tuloseriä.

Luotonanto yrityksille

Tuotot yrityksille annetuista luotoista kasvoivat edelleen vahvasti kolmannella neljänneksellä volyymien 22 prosentin kasvun ja kohentuneiden marginaalien tukemana. Tuotot lisääntyivät 45 prosenttia, kun asiakkaiden toiminta oli vilkasta kaikilla osa-alueilla ja markkinaosuudet kasvoivat. Marginaalit kohentuivat 0,07 prosenttiyksikköä vuoden 2007 kolmannesta neljänneksestä ja olivat 0,92 prosenttiyksikköä. Kasvua oli myös edellisneljänneeseen verrattuna. Tämä johtui Nordean järjestelmällisestä työstä, jolla pyritään hinnoittelemaan riskit oikein.

Asuntoluotot

Asuntoluottojen tuotot kasvoivat kolmannella neljänneksellä 27 prosenttia. Vahvaa kasvua tukivat volyymien 10 prosentin kasvu ja leventyneet marginaalit. Marginaalit alkoivat kohentua kolmannella neljänneksellä. Ne paranivat 0,11 prosenttiyksikköä vuoden 2007 vastaavasta ajankohdasta 0,64 prosenttiyksikköön.

Kulutusluotot

Muista kulutusluotoista kertyvät tuotot kehittyivät edelleen myönteisesti. Kasvua oli 7 prosenttia. Kehitystä tuki volyymien 9 prosentin kasvu, mutta marginaalit pysyivät muuttumattomina.

Yritys- ja henkilöasiakkaiden talletukset

Sekä yritys- että henkilöasiakkaiden talletuksista saatujen tuottojen kasvu jatkui. Yritysassiakkaiden talletuksista saadut tuotot kasvoivat 2 prosenttia ja henkilöasiakkaiden talletuksista saadut tuotot 14 prosenttia. Konsernin varainhallinnan suojien tuotot eivät sisälly lukuihin. Volyymien vahvaa kasvua vauhdittivat säästämisen tilien kilpailukykyinen hinnoittelu ja varallisuuden siirrot vähittäismarkkinoille suunnatuista rahastoista. Keskimääräiset marginaalit pysyivät pitkälti ennallaan tiukasta hintakilpailusta huolimatta.

Maksuliikenne

Nordea kasvatti edelleen markkinaosuuttaan suurten yritysasiakkaiden segmentissä. Kilpailu jatkui kuitenkin kovana ja loi hintapaineita. Tuotot vähenivät 2 prosenttia vuoden 2007 kolmannesta neljänneksestä.

Kortit

Korttien määrä kasvoi ja niiden käyttö lisääntyi edelleen kolmannella neljänneksellä. Tuotot vähenivät kuitenkin 5 prosenttia vuoden 2007 kolmannesta neljänneksestä kortteihin liittyvien kulujen kasvun ja keskimääräisten vuosimaksujen pienentymisen takia.

Takaukset ja dokumenttimaksut

Takauksista ja dokumenttimaksuista kertyvät tuotot lisääntyivät kolmannella neljänneksellä 19 prosenttia vuoden 2007 vastaavasta ajankohdasta. Markkinoiden jatkuva levottomuus vaikutti edelleen suotuisasti Nordean dokumenttimaksuihin liittyvään toimintaan, joka oli erittäin vilkasta.

Tuoteryhmät – tunnusluvut

	Yrityksille annetut luotot		Henkilöasiakkaille annetut asuntoluotot		Kulutusluotot		Yritysten talletukset		Henkilöasiakkaiden talletukset	
	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Volyymit, miljardia euroa	131,2	107,7	90,1	81,9	20,6	19,0	78,9	70,3	68,7	62,8
Tuotot, miljoonaa euroa ¹	439	302	171	135	168	157	158	155	274	240
Marginaalit, %	0,92	0,85	0,64	0,53	2,78	2,79	0,82	0,80	1,78	1,78

¹ Suojien tuotot eivät sisälly tuottoihin.

	Maksuliikenne		Kortit		Takaukset ja dokumenttimaksut		Pääoma-markkina-tuotteet		Säästämisen tuotteet ja varallisuudenhoito		Henki- ja eläkevakuutus	
	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3	Q3
	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Miljoonaa euroa												
Tuotot	105	107	64	67	37	31	281	240	154	200	94	105
Kulut							-109	-94	-73	-74	-47	-43
Jakelukulut							-2	-4	-34	-37	-3	-4
Tuotetulos²	170	142	47	89	47	31	170	142	47	89	44	58

² Arvon alentumistappiot pois lukien.

Pääomamarkkinatuotteet

- **Markkinaolot olivat hankalat**
- **Asiakkaiden toiminta oli edelleen vilkasta**
- **Erityisesti yritysten ja yhteisöjen riskienhallinnan tuotteiden kysyntä oli vahvaa, varallisuudenhoidon tuotteiden kysyntä vaimeampaa**
- **Tuotetulos oli tyydyttävä**

Liiketoiminta

Kolmannella neljänneksellä markkinaolot olivat hankalat, kun osakemarkkinat laskivat, luottoihin kohdistui huolia ja korot sekä valuutat ailahtelivat jyrkästi. Liiketoiminta oli siis erittäin haastavaa. Erityisesti asiakkaiden toimeksiantojen toteuttaminen ja riskienhallinta hyvin epälikvideillä markkinoilla aiheuttivat haasteita.

Kansainvälisen investointipankki Lehmanin konkurssisuojaohjelmalla oli huomattava vaikutus markkinoihin. Myös pääomamarkkinatuotteet-toiminto on tehnyt kauppoja, joissa vastapuolena toimi Lehman Brothers Group. Lehman Brothers Groupin konkurssin vaikutus pääomamarkkinatuotteet-toimintoon on kuitenkin ollut vähäinen, joten sen taloudellinen vaikutus on rajallinen.

Positiivista oli kuitenkin, että Marketsin asiakkaiden toiminta jatkui vilkkaana kuten useana aiempanakin neljänneksenä. Erityisesti riskienhallinnan tuotteiden kysyntä oli vahvaa. Yritysassiakkaille myytiin viime neljänneksen tapaan riskienhallinnan tuotteita kaikilla tuotealueilla. Pääomamarkkinatuotteet-toiminnon

asiakkaat ostivat vilkkaasti valuutta-, korko-, osake- ja hyödykeriskien hallintaan liittyviä tuotteita. Myös yhteisöasiakkaat hankkivat neljänneksen loppupuolella erittäin aktiivisesti riskienhallinnan tuotteita erityisesti osakkeisiin, korkoihin ja valuuttoihin liittyen.

Varallisuudenhoidon tuotteiden kysyntä oli vaimeaa. Marketsin lisääntynyt panostus osakkeisiin on kuitenkin kannattanut, sillä Nordean markkinaosuus on kasvanut. Myös corporate finance -toiminta on ollut suhteellisen vilkasta.

Ensisijaiset luottomarkkinat olivat käytännössä kiinni suurimman osan neljänneksestä. Syndikoitujen luottojen markkinat toimivat kuitenkin vilkkaasti, ja pääomamarkkinatuotteet-toiminto säilytti johtavan markkina-asemansa pohjoismaisten lainanottajien joukossa.

Tulos

Asiakkaiden vilkas toiminta tuotti tyydyttävän tuotetuoksen 170 miljoonaa euroa, mikä oli 20 prosenttia enemmän kuin edellisvuoden kolmannella neljänneksellä. Tuotot kasvoivat kaikissa segmenteissä asiakkaiden vilkkaan toiminnan ansiosta, vaikka edelleen haastava markkinatilanne häittäsi kehitystä. Rahoitusmarkkinoiden myllerryksen seurauksena syntyneiden luottoriskiäin liittyvien käyvän arvon oikaisujen ja Lehman Brothers Groupin konkurssin yhteydessä syntyneiden tappioiden negatiivinen vaikutus oli kolmannella neljänneksellä noin 50 miljoonaa euroa.

Pääomamarkkinatuotteet – tuotetulos

	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
Miljoonaa euroa	2008	2008	2008	2007	2007
Rahoituskate	86	75	67	67	67
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	67	65	53	63	54
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	128	194	193	189	119
Muut tuotot	0	0	0	1	0
Tuotot yhteensä	281	334	313	320	240
Henkilöstökulut	-68	-82	-72	-74	-61
Muut kulut	-41	-38	-35	-41	-33
Poistot	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan kulut	-109	-120	-107	-115	-94
Jakelukulut	-2	-5	-5	-8	-4
Arvon alentumistappiot luotoista	0	0	-11	0	0
Tuotetulos	170	209	190	197	142
Kulu/tuotto-suhde, %	39	36	34	36	39
Taloudellinen pääoma, miljardia euroa	1,3	0,8	1,2	1,1	1,2
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 590	1 567	1 537	1 501	1 468

Säästämisen tuotteet ja varallisuudenhoito

- **Uutta varallisuutta saatiin nettomääräisesti 0,6 miljardia euroa rahoitusmarkkinoiden levottomuudesta huolimatta**
- **Etenkin Private Bankingiin saatiin nettomääräisesti uutta varallisuutta**
- **Tuotot ja tuotetulos laskivat, koska hoidossa oleva varallisuus väheni ja keskimääräinen kokonaismarginaali kaventui**

Liiketoiminta

Kolmannella neljänneksellä rahoitusmarkkinat ailahtelivat voimakkaasti ja asiakkaiden riskinottohalukkuus väheni entisestään. Tämän seurauksena Nordean hoidossa oleva varallisuus väheni 139 miljardiin euroon pääasiassa markkina-arvojen laskun takia. Nordea sai kolmannella neljänneksellä hoitoonsa uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,6 miljardia euroa.

Markkinoiden kasvaneet riskipremiot vaikuttivat sijoitusten tuottoon negatiivisesti. Erityisesti sellaisten korkotuotteiden tuotot kärsivät, joiden riski liittyi rahamarkkinoihin tai luottoihin/asuntolainoihin. Tammi-syyskuussa vain 35 prosenttia tuotteista kehittyi vertailukohdettaan paremmin. Osaketoimeksiantojen tuotot olivat muita paremmat. Erityisesti suurten ailahtelujen rajoittamiseen tarkoitettuja tuotteita (esim. vakaan tuoton tuotteita) osoittautuivat kehitykseltään vertailukohdettaan paremmiksi myös vaikeassa markkinatilanteessa.

Rahoitusmarkkinoiden myllerryksen lisääntyessä henkilöasiakkaiden riskinottohalukkuus väheni, ja he siirsivät varojaan entistä turvallisempiin kohteisiin. Nordean kehitys oli levottomassa markkinatilanteessa hyvää, ja henkilöasiakkaille myytiin kolmannella neljänneksellä säästämisen tuotteita yhteensä 1,6 miljardilla eurolla. Yksityisten sijoittajien tunnelmia kaikkialla Pohjoismaissa kuvasti se, että suurin osa uudesta varallisuudesta saatiin säästämisen tileille. Vähittäismarkkinoille suunnatuista rahastoista siirrettiin pois varallisuutta nettomääräisesti 0,7 miljardia euroa. Varoja siirrettiin lähinnä vähäriskisistä rahamarkkina- ja korkorahastoista Nordean tilituotteisiin, joilla on houkutteleva korko ja jotka kuuluvat nykyisten valtiollisten talletussuojien piiriin.

Yhteisöasiakkaiden varallisuudenhoito kehittyi edelleen positiivisesti kolmannella neljänneksellä. Uutta varallisuutta saatiin hoidettavaksi nettomääräisesti 0,1 miljardia euroa, ja hoidossa oleva varallisuus oli neljänneksen lopussa 25 miljardia euroa. Uusien nettomääräisten sijoitusten kasvu johtui kolmannella neljänneksellä nykyisten asiakkaitten sijoitusten lisääntymisestä ja useista uusista toimeksiantoista sekä Pohjoismaissa että kansainvälisesti.

Rahoitusmarkkinoiden rajuista heilahteluista huolimatta Nordic Private Banking sai uutta varallisuutta 0,8 miljardia euroa, mikä vaikutti vahvasti uuden varallisuuden nettomäärään. Hoidossa oleva varallisuus väheni 2 miljardia euroa markkinatilanteen heikkenemisen takia ja oli 40 miljardia euroa. Asiakasmäärä jatkoi kasvuaan, ja asiakkaat siirsivät kolmannella neljänneksellä aktiivisesti varallisuutta osakemarkkinoilta talletuksiin (lisätietoja Nordic Private Bankingista sivulla 27).

Myös International Private Banking sai hoitoonsa uutta varallisuutta nettomääräisesti 0,1 miljardia euroa ja sen asiakasmäärä kasvoi kolmannella neljänneksellä. Eurooppalainen jakelukanava välttyi pahimmalta rahoitusmarkkinoiden myllerrykseltä: kolmannella neljänneksellä sen hoitoonsa saaman uuden varallisuuden nettomäärä oli nollassa. International Private Bankingin ja eurooppalaisen jakelukanavan hoidossa oleva varallisuus väheni kuitenkin 10,0 miljardiin euroon markkina-arvojen laskun takia (lisätietoja International Private Banking & Funds -toiminnosta sivulla 23).

Henki- ja eläkevakuutuksen maksutulon kasvu lisäsi kolmannella neljänneksellä uuden varallisuuden nettomäärää 0,3 miljardilla eurolla. Hoidossa oleva varallisuus oli kolmannen neljänneksen lopussa 37 miljardia euroa (lisätietoja henki- ja eläkevakuutuksesta sivulla 35).

Tulos

Säästämisen tuotteet ja varallisuudenhoito -toiminnon tuotot syntyvät rahastojen, kansainvälisen private banking -toiminnan ja yhteisöasiakkaiden toimeksiantojen tuotoista, mukaan lukien henkivakuutuslaitosten tuotot (hoidossa oleva varallisuus 90 miljardia euroa), sekä muutaman sellaisen säästämisen tuotteen tuotoista, jotka eivät liity hoidossa olevaan varallisuuteen.

Tuotot vähenivät vuoden 2007 kolmannesta neljänneksestä 23 prosenttia ja olivat 154 miljoonaa euroa. Vähennys johtui pääasiassa hoidossa olevan varallisuuden vähenemisestä 19 miljardilla eurolla. Kolmannen neljänneksen tuottoihin vaikuttivat negatiivisesti kuitenkin myös tuottomarginaalien kaventuminen 0,06 prosenttiyksiköllä edellisvuoden kolmannesta neljänneksestä ja rahastojen alkupääoman negatiivinen tuotto.

Tuottomarginaalien kaventuminen johtui kolmannella neljänneksellä kolmesta pääsyystä. Ensinnäkin tuotteiden myynti oli edelleen epätasapainossa, eli vähittäismarkkinoille suunnatuista rahastoista siirrettiin pois varallisuutta samalla kun yhteisöasiakkaille suunnattujen tuotteiden myynti kasvoi. Tämä vaikutti negatiivisesti tuottomarginaaleihin, koska vähittäismarkkinoille suunnattujen rahastojen marginaalit ovat korkeammat kuin yhteisöasiakkaille suunnattujen tuotteiden marginaalit. Toiseksi osakkeiden negatiivisten

tuottojen takia osakkeiden painoa vähennettiin edelleen. Paino pieneni 2 prosenttiyksikköä edellisneljänneksestä ja 10 prosenttiyksikköä edellisvuoden kolmannelle neljänneksestä. Tämä vähennys vaikutti negatiivisesti tuottomarginaaleihin, koska osakkeiden marginaalit ovat yleensä suhteellisesti korkeammat kuin muiden omaisuuslajien marginaalit. Kolmanneksi sijoitustuotteiden markkinat pysähtyivät rahoitusmarkkinoiden myllerryksen takia, mikä vähensi tapahtumatuottoja.

Tuotetulos laski 42 miljoonaa euroa eli 47 prosenttia edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Tuotetuloksen lasku oli suora seuraus tuottojen vähenemisestä, sillä kulut vähenivät 1 prosentin edellisvuoden kolmanteen neljännekseen verrattuna alentuneiden henkilöstökulujen ansiosta.

Hoidossa oleva varallisuus – volyymit ja uudet sijoitukset

Miljardia euroa	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
	2008	Uudet sij.	2008	2008	2007	2007
Vähittäismarkkinoille suunnatut rahastot Pohjoismaissa	26,7	-0,7	29,6	30,3	34,4	36,7
Eurooppalainen jakelukanava	2,1	0,0	2,4	2,5	3,6	4,5
Private banking -toiminta						
Nordic Private Banking	40,2	0,8	41,9	41,6	45,7	46,1
International Private Banking	7,9	0,1	8,3	8,9	9,6	9,8
Yhteisöasiakkaat	25,0	0,1	25,7	25,9	24,9	26,9
Henki- ja eläkevakuutus	37,0	0,3	37,7	37,6	38,8	38,9
Yhteensä	138,9	0,6	145,6	146,8	157,1	162,9

Säästämisen tuotteet ja varallisuudenhoito – tunnusluvut vuosineljänneksittäin

Miljoonaa euroa	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
	2008	2008	2008	2007	2007
Rahoituskate	13	13	17	14	12
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	142	148	154	200	185
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	-1	5	-2	3	3
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0
Tuotot yhteensä	154	166	169	217	200
<i>josta hoidossa olevaan varallisuuteen liittyvät tuotot</i>	<i>129</i>	<i>136</i>	<i>146</i>	<i>184</i>	<i>168</i>
Henkilöstökulut	-37	-39	-39	-42	-41
Muut kulut	-36	-36	-35	-40	-33
Liiketoiminnan kulut	-73	-75	-74	-82	-74
Pohjoismainen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueen jakelukulut	-34	-35	-35	-37	-37
Tuotetulos	47	56	60	98	89
<i>josta pohjoismainen pankkitoiminta</i>					
<i>-liiketoiminta-alueen osuus</i>	<i>115</i>	<i>117</i>	<i>133</i>	<i>146</i>	<i>141</i>
Kulu/tuotto-suhde, %	70	66	64	55	56
Hoidossa olevaan varallisuuteen liittyvät tuotot, marginaali (%)	0,55	0,56	0,59	0,70	0,61
Hoidossa oleva varallisuus, miljardia euroa ¹	90	94	97	103	109
<i>josta (%)</i>					
<i>Osakkeet</i>	<i>31</i>	<i>33</i>	<i>32</i>	<i>39</i>	<i>41</i>
<i>Korkotuotteet ja muut</i>	<i>69</i>	<i>67</i>	<i>68</i>	<i>61</i>	<i>59</i>
Taloudellinen pääoma	259	259	143	143	143
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 089	1 069	1 062	1 040	1 027

¹ Ero hoidossa olevan varallisuuden kokonaismäärään (138,9 miljardia euroa) johtuu Nordic Private Bankingin sekä henki- ja eläkevakuutuksen hoidossa olevasta varallisuudesta, jota säästämisen tuotteet ja varallisuudenhoito -toiminto ei hoida.

Henki- ja eläkevakuutus

- Riskien vähentämiseen tähtäviä toimia toteutettiin
- Bruttomaksutulo kasvoi 15 prosenttia
- Rahoitusmarkkinoiden myllerrys vaikutti tuotetulokseen, joka pieneni 24 prosenttia

Liiketoiminta

Kolmannen neljänneksen toimintaa leimasi rahoitusmarkkinoiden myllerrys. Neljänneksen aikana kokonaisriskiä vähennettiin. Rahoitusmarkkinoiden vaikeasta tilanteesta huolimatta sijoitusten tuotto oli nollassa kolmannella neljänneksellä. Suomessa otettiin käyttöön uudet säännökset, jotka koskevat muuan muassa vastuuvelan käsittelyä markkina-arvoisena vakavaraisuuslaskennassa. Tämän vuoksi toisen ja kolmannen neljänneksen arvostuserot ja varaukset määriteltiin uudelleen. Kolmannen neljänneksen lopussa arvostuserojen ja varausten määrä oli 1 600 miljoonaa euroa eli 6,9 prosenttia henkivakuutustoiminnan vastuvelasta; laskua oli toisesta neljänneksestä 2 prosenttiyksikköä.

Bruttomaksutulo kasvoi edelleen vakaasti eli 15 prosenttia vuoden 2007 kolmanteen neljännekseen verrattuna ja oli

1 045 miljoonaa euroa. Kasvu oli voimakasta edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna, jolloin maksutulo Norjassa oli poikkeuksellisen korkea. Bruttomaksutulon kasvu liittyi lähinnä perinteisiin tuotteisiin, ja kasvu oli voimakkainta Tanskassa, Ruotsissa ja Puolassa. Myynti parani Suomessa edelleen, kun markkinoille tuotiin vuoden 2008 toisella neljänneksellä *Selekta Capital* -tuote.

Uutta varallisuutta saatiin toisella neljänneksellä hoidettavaksi nettomääräisesti 0,3 miljardia euroa maksutulokehityksen tukemana. Hoidossa oleva varallisuus oli 37 miljardia euroa kolmannen neljänneksen lopussa.

Tulos

Rahoitusmarkkinoiden myllerryksen kiihtyminen vaikutti edelleen henki- ja eläkevakuutuksen tulokseen. Tuotetulos oli 44 miljoonaa euroa, mikä oli 24 prosenttia vähemmän kuin vuoden 2007 kolmannella neljänneksellä. Henki- ja eläkevakuutuksen tulokseen vaikuttivat negatiivisesti erityisesti markkinahintojen muutokset, jotka johtuivat asuntolainojen marginaalierojen kasvusta, sekä suuret sairaus- ja tapaturmavakuutuksiin liittyvät korvausvaatimukset.

Henki- ja eläkevakuutus – tunnusluvut vuosineljänneksittäin

Miljoonaa euroa	Q3 2008	Q2 2008	Q1 2008	Q4 2007	Q3 2007
Tuloksen muodostuminen					
Perinteinen henkivakuutus:					
Palkkioperusteinen tulos / voitonjako-osuus	20	26	31 ¹	59	39
Kustannusliikkeen tulos	-8	-1	-3	-1	0
Riskiliikkeen tulos	8	12	6	11	7
Sijoitustoiminnan tuotto omalle pääomalle ja muut voitot	7	6	11 ¹	12	-1
Tulos, perinteiset vakuutukset	27	43	45	81	45
Tulos, sijoitussidonnaiset vakuutukset	20	16	14	14	17
Pohjoismainen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueen arvioituiden jakelukulut	-3	-3	-4	-4	-4
Tuotetulos	44	56	55	91	58
<i>josta pohjoismainen pankkitoiminta -liiketoiminta-alueen osuus</i>	<i>31</i>	<i>31</i>	<i>28</i>	<i>33</i>	<i>28</i>
Tunnusluvut					
Vakuutusmaksutulo, jälleenvakuuttajien osuuden jälkeen	1 045	1 197	1 078	1 038	905
josta perinteisistä vakuutuksista	670	733	628	646	498
josta sijoitussidonnaisista vakuutuksista	375	464	450	392	407
Liiketoiminnan kulut	47	52	48	51	42
Sijoitukset:					
Joukkolainat	17 063	16 658	16 418	15 799	15 994
Osakkeet	3 179	3 645	3 807	4 772	4 855
Vaihtoehtoiset sijoitukset	2 848	2 789	2 736	2 788	2 700
Kiinteistöt	3 114	3 143	3 158	3 178	3 094
Sijoitussidonnaiset vakuutukset	6 578	7 002	6 896	7 349	7 498
Sijoitukset yhteensä	32 782	33 237	33 014	33 885	34 141
Sijoitusten tuotto, %	0,0	-0,4	-1,5	0,4	1,3
Vastuuvelka	30 116	31 410	31 227	32 118	32 442
josta arvostuserot ja varaukset ²	1 600	2 035	1 491	2 231	2 451
Taloudellinen pääoma	1 051	1 084	1 096	1 136	1 121
Henkilöstömäärä (henkilötyövuotta)	1 350	1 327	1 292	1 252	1 258

¹ Vuoden 2008 ensimmäisen neljänneksen erien Palkkioperusteinen tulos / voitonjako-osuus ja Sijoitustoiminnan tuotto omalle pääomalle ja muut voitot välillä on tehty oikaisuja.

² Toisen ja kolmannen neljänneksen arvostuserot ja varaukset on luokiteltu uudelleen, koska Suomessa on otettu käyttöön uudet säännökset, jotka koskevat velkaerien kirjaamista markkina-arvoon. Arvostuserien ja varausten kokonaismäärä on luokiteltu uudelleen myös konsernitilillä.

Asiakastoiminnot																				
Pankkitoiminta, Tanska					Pankkitoiminta, Suomi					Pankkitoiminta, Norja					Pankkitoiminta, Ruotsi					
Miljoonaa euroa	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
Asiakasvastuulliset yksiköt	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2008	2008	2007	2007
Rahoituskate	303	291	271	275	260	306	277	273	277	278	183	164	153	144	139	297	275	262	266	252
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	126	135	107	107	125	110	120	110	117	121	46	40	41	49	39	135	145	141	152	149
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	31	44	46	43	35	24	41	35	34	21	24	25	22	20	21	24	31	26	38	24
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	3	12	3	5	8	-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut tuotot	1	2	1	1	0	0	4	2	3	2	-1	4	4	1	3	0	0	1	4	0
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	464	484	428	431	428	435	442	420	431	422	252	233	220	214	202	456	451	430	460	425
Henkilöstökulut	-91	-96	-96	-91	-91	-74	-71	-75	-74	-74	-43	-42	-43	-44	-41	-82	-82	-79	-78	-74
Muut kulut	-120	-121	-121	-121	-108	-118	-119	-118	-128	-105	-72	-74	-74	-74	-69	-156	-157	-162	-173	-146
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-1	0	-1	-1	0	-1	-1	-1	-1	-1	-3	-1	-1	-1	-1	-4	-2	-1	-2	-2
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-212	-217	-218	-213	-199	-193	-191	-194	-203	-180	-118	-117	-118	-119	-111	-242	-241	-242	-253	-222
Arvon alentumistappiot luotoista	-32	-7	-2	-7	6	-19	-6	-2	14	5	-4	2	-4	3	6	-6	-4	-2	-8	-11
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Liikevoitto	220	260	208	211	235	223	245	224	242	247	130	118	98	98	97	208	206	186	199	192
Tase, miljardia euroa																				
Luotot yleisölle	66	65	64	63	60	52	51	49	48	46	40	40	38	37	36	64	65	63	60	59
Muut varat	1	0	0	0	0	2	-4	-4	-4	1	1	2	1	1	2	30	30	28	28	27
Vastaavaa yhteensä	67	65	64	63	60	54	47	45	44	47	41	41	39	38	38	94	95	91	88	86
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	35	33	32	32	31	34	33	33	30	28	19	19	20	19	19	31	31	30	29	28
Muut velat	29	29	30	29	27	18	12	10	12	17	20	21	18	18	18	61	62	59	57	56
Velat yhteensä	64	62	62	61	58	52	45	43	42	45	39	40	38	37	37	92	93	89	86	84
Oma pääoma	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2
Vastattavaa yhteensä	67	65	64	63	60	54	47	45	44	47	41	42	39	38	38	94	95	91	88	86
Taloudellinen pääoma	3	3	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	2	2	2	2	2
Muut segmenttiraportoinnin erät																				
Investoinnit, miljoonaa euroa																				

Asiakastoiminnot																				
Finanssipalveluyritykset					Shipping, Oil Services & International					Muut IIB:n yksiköt					Muut asiakastoiminnot					
Miljoonaa euroa	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
Asiakasvastuulliset yksiköt	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2008	2008	2007	2007
Rahoituskate	16	21	17	18	17	56	49	45	45	44	4	7	3	3	3	12	15	19	19	16
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	38	37	34	26	35	13	20	9	13	15	5	4	3	4	3	25	29	31	48	34
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	35	37	51	30	33	13	5	5	3	0	0	0	0	-1	1	18	75	83	126	46
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-23	9	-23	4	-6	0	0	0	0	0
Muut tuotot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	1	4	1	1	1	5
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	89	95	102	74	85	82	74	59	61	59	-15	20	-16	11	2	59	120	134	194	101
Henkilöstökulut	-8	-8	-7	-9	-7	-10	-10	-10	-10	-10	0	-4	-2	-1	-2	-110	-124	-116	-115	-99
Muut kulut	-37	-36	-39	-37	-36	-3	-1	-4	-3	-2	-5	-7	-4	-7	-5	-2	-5	7	-14	-1
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	-1	0	-1	-2	-2	-2	-3	-2
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-45	-44	-46	-46	-43	-13	-11	-14	-13	-12	-5	-10	-6	-8	-7	-114	-131	-111	-132	-102
Arvon alentumistappiot luotoista	0	0	0	0	0	1	1	0	0	1	-23	-13	-7	37	1	0	0	0	0	0
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
Liikevoitto	44	51	56	28	42	70	64	45	48	48	-44	-3	-29	40	-4	-55	-11	23	63	-1
Tase, miljardia euroa																				
Luotot yleisölle																16	18	12	10	12
Muut varat																36	36	36	37	37
Vastaavaa yhteensä																52	54	48	47	49
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle																11	8	6	8	7
Muut velat																40	45	41	38	41
Velat yhteensä																51	53	47	46	48
Oma pääoma																0	0	0	0	0
Vastattavaa yhteensä																51	53	47	46	48
Taloudellinen pääoma																1	1	1	1	1
Muut segmenttiraportoinnin erät																				
Investoinnit, miljoonaa euroa																				

Asiakastoiminnot						Muut										Konserni				
	Asiakastoiminnot yhteensä					Konsernin tuki- ja palvelutoiminnot					Konsernitoiminnot ja eliminoinnit					Nordea-konserni				
	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3	Q3	Q2	Q1	Q4	Q3
	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2008	2008	2007	2007	2008	2008	2008	2007	2007
Miljoonaa euroa																				
Rahoituskate	1 279	1 190	1 123	1 121	1 067	6	20	39	30	32	12	20	19	-8	-7	1 296	1 230	1 181	1 143	1 092
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	519	552	494	532	536	-2	0	-1	-2	-2	-37	-34	2	-4	-3	480	518	495	526	531
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	181	268	280	300	186	44	-56	19	10	81	-4	-14	-15	6	-3	221	198	284	316	264
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-25	21	-20	9	2	0	0	0	0	1	0	1	2	3	7	-25	22	-18	12	10
Muut tuotot	6	14	10	14	14	0	-1	1	1	3	18	11	8	10	0	24	24	19	25	17
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	1 960	2 045	1 887	1 976	1 805	48	-37	58	39	115	-11	-16	16	7	-6	1 996	1 992	1 961	2 022	1 914
Henkilöstökulut	-448	-465	-456	-452	-423	-10	-10	-11	-10	-9	-177	-159	-177	-153	-164	-635	-634	-644	-615	-596
Muut kulut	-542	-547	-537	-574	-495	-22	-23	-28	-30	-25	169	164	181	175	148	-395	-406	-384	-429	-372
Poistot aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-19	-13	-12	-14	-12	0	0	0	0	0	-11	-20	-15	-15	-13	-30	-33	-27	-29	-25
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-1 009	-1 025	-1 005	-1 040	-930	-32	-33	-39	-40	-34	-19	-15	-11	7	-29	-1 060	-1 073	-1 055	-1 073	-993
Arvon alentumistappiot luotoista	-89	-31	-17	6	13	0	0	0	0	0	0	-5	-4	0	0	-89	-36	-21	6	13
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	-2	0	0	0	3	-2
Liikevoitto	862	989	865	943	888	16	-70	19	-1	81	-30	-36	1	16	-37	847	883	885	958	932
Tase, miljardia euroa																				
Luotot yleisölle	271	268	251	242	235	0	0	0	0	0						272	270	254	245	239
Muut varat	80	72	70	71	56	14	11	18	15	16						168	161	157	144	148
Vastaavaa yhteensä	351	340	321	313	291	14	11	18	15	16						440	431	411	389	387
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	157	150	145	149	139	0	0	0	0	0						155	147	141	142	135
Muut velat	184	180	166	155	143	14	11	18	15	16						267	267	252	230	236
Velat yhteensä	341	330	311	304	282	14	11	18	15	16						422	414	393	372	371
Oma pääoma	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0						18	17	18	17	16
Vastattavaa yhteensä	351	330	311	304	282	14	11	18	15	16						440	431	411	389	387
Taloudellinen pääoma	10	10	10	9	9	0	0	0	0	0						12	12	12	11	10
Muut segmenttiraportoinnin erät																				
Investoinnit, miljoonaa euroa	34	17	12	20	4											83	91	65	119	57

Tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	Liite	Q3 2008	Q3 2007	1-9 2008	1-9 2007	1-12 2007
Liiketoiminnan tuotot						
<i>Korkotuotot</i>		4 335	3 259	12 162	9 379	12 909
<i>Korkokulut</i>		-3 039	-2 167	-8 455	-6 240	-8 627
Rahoituskate		1 296	1 092	3 707	3 139	4 282
<i>Palkkiotuotot</i>		631	683	1 942	2 057	2 734
<i>Palkkiokulut</i>		-151	-152	-449	-443	-594
Palkkiotuotot ja -kulut, netto		480	531	1 493	1 614	2 140
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	2	221	264	703	893	1 209
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		-25	10	-21	29	41
Muut liiketoiminnan tuotot		24	17	67	69	214
Liiketoiminnan tuotot yhteensä		1 996	1 914	5 949	5 744	7 886
Liiketoiminnan kulut						
Hallintokulut:						
Henkilöstökulut		-635	-596	-1 913	-1 773	-2 388
Muut kulut		-395	-372	-1 185	-1 146	-1 575
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä		-30	-25	-90	-74	-103
Liiketoiminnan kulut yhteensä		-1 060	-993	-3 188	-2 993	-4 066
Arvonalentumistappiot luotoista	3	-89	13	-146	54	60
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot		0	-2	0	0	3
Liikevoitto		847	932	2 615	2 805	3 883
Tuloverot		-192	-171	-580	-527	-753
Tilikauden tulos		655	761	2 035	2 278	3 130
Josta:						
Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus		655	759	2 033	2 274	3 121
Vähemmistöosuudet		0	2	2	4	9
Yhteensä		655	761	2 035	2 278	3 130
Osakekohtainen tulos, euroa		0,25	0,29	0,78	0,87	1,20
Osakekohtainen tulos laimennusvaikutuksen jälkeen, euroa		0,25	0,29	0,78	0,87	1,20

Tase

Miljoonaa euroa	Liite	30.9. 2008	31.12. 2007	30.9. 2007
Varat				
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset		2 628	5 020	1 381
Valtion velkasitoumukset ja muut keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat arvopaperit		9 589	8 503	7 434
Saamiset luottolaitoksilta	4	35 427	24 262	33 637
Luotot yleisölle	4	272 149	244 682	238 719
Korolliset arvopaperit		37 058	35 472	23 359
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit		3 370	4 790	15 084
Osakkeet		13 832	17 644	18 487
Johdannaissopimukset	7	46 146	31 498	32 348
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset		-68	-105	-130
Osakkuusyritysosakkeet		414	366	400
Aineettomat hyödykkeet		2 769	2 725	2 554
Aineelliset hyödykkeet		380	342	327
Sijoituskiinteistöt		3 678	3 492	3 346
Laskennalliset verosaamiset		152	191	320
Versaamiset		314	142	145
Eläke-etuussaamiset		133	123	88
Muut varat		9 018	7 724	7 245
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		2 807	2 183	1 988
Varat yhteensä		439 796	389 054	386 732
<i>josta varat, joista asiakkaat kantavat riskin</i>		<i>9 739</i>	<i>11 344</i>	<i>11 129</i>
Velat ja oma pääoma				
Velat luottolaitoksille		42 932	30 077	36 163
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle		155 079	142 329	135 036
Velat vakuutusentottajille		31 159	32 280	32 442
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		113 747	99 792	95 601
Johdannaissopimukset	7	44 382	33 023	34 791
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset		-187	-323	-393
Verovelat		428	300	344
Muut velat		20 664	22 860	24 014
Siirtovelat ja saadut ennakot		4 341	2 762	3 582
Laskennalliset verovelat		874	703	597
Varaukset		86	73	149
Eläke-etuusvastuut		415	462	454
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		8 072	7 556	7 607
Velat yhteensä		421 992	371 894	370 387
Oma pääoma	8			
Vähemmistöosuudet		79	78	73
Osakepääoma		2 600	2 597	2 597
Muut rahastot		-265	-160	-117
Kertyneet voittovarot		15 390	14 645	13 792
Oma pääoma yhteensä		17 804	17 160	16 345
Velat ja oma pääoma yhteensä		439 796	389 054	386 732
Omien velkojen vakuudeksi annettu omaisuus		24 598	17 841	17 473
Muu vakuudeksi annettu omaisuus		8 372	6 304	441
Vastuusitoumukset		27 548	24 254	24 635
Johdannaissopimukset		4 022 200	3 405 332	3 224 858
Luottolupaukset ¹		95 986	81 607	80 652
Muut sitoumukset		4 538	5 399	4 322

¹ Sisältää 50 740 miljoonaa euroa hyväksytyjen luottolimiittien käyttämättömiä osuuksia (31. joulukuuta 2007: 43 437 milj., 30. syyskuuta 2007: 43 490 milj.).

Tuottojen ja kulujen kirjaaminen

	1-9 2008	1-9 2007	1-12 2007
Miljoonaa euroa			
Muuntoerot kauden aikana	-220	167	-26
Valuuttojen suojauserät	160	-179	-24
Myytavissä olevat sijoitukset:			
Omaan pääomaan kirjatut arvostusvoitot/-tappiot	0	6	1
Raportoitu tuloslaskelmassa, koska myyty kauden aikana	-5	-	-
Rahavirran suojauserät:			
Omaan pääomaan kirjatut myyntivoitot/-tappiot	-3	-	-
Verot omaan pääomaan suoraan kirjatuista ja omasta pääomasta siirretyistä eristä	-37	0	0
Suoraan omaan pääomaan kirjatut tuotot, netto	-105	-6	-49
Tilikauden tulos	2 035	2 278	3 130
Tilikauden aikana kirjatut tuotot ja kulut yhteensä	1 930	2 272	3 081
Josta:			
Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus	1 928	2 268	3 072
Vähemmistöosuudet	2	4	9
Yhteensä	1 930	2 272	3 081

Rahavirtalaskelma

Miljoonaa euroa	1-9 2008	1-9 2007	1-12 2007
<i>Liiketoiminta</i>			
Liikevoitto	2 615	2 805	3 883
Oikaisut kassavirtaan sisällyttämistä eristä	239	967	-292
Maksetut tuloverot	-516	-579	-591
Liiketoiminnan rahavirta ennen liiketoimintaan kuuluvien saamisten ja velkojen muutosta	2 338	3 193	3 000
Liiketoimintaan kuuluvien saamisten ja velkojen muutos	-4 289	-1 973	1 419
Liiketoiminnan rahavirta	-1 951	1 220	4 419
<i>Investoinnit</i>			
Tytäryritysosakkeiden ja -osuuksien myynnit/hankinnat	-	-32	14
Aineelliset hyödykkeet	-106	-93	-139
Aineettomat hyödykkeet	-124	-47	-119
Muiden pysyvien vastaavien hankinnat/myynnit	-626	-196	-107
Investointien rahavirta	-856	-368	-351
<i>Rahoitustoiminta</i>			
Uusi osakeanti	3	3	3
Liikkeeseen lasketut / takaisin maksetut lainat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	500	-315	-315
Omien osakkeiden hankinta, ml. muutos kaupankäytissä	2	-6	8
Maksetut osingot	-1 297	-1 271	-1 271
Rahoitustoiminnan rahavirta	-792	-1 589	-1 575
Tilivuoden rahavirta	-3 599	-737	2 493
Rahavarat tilikauden alussa	7 097	4 650	4 650
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-96	-10	-46
Rahavarat tilikauden lopussa	3 402	3 903	7 097
Muutos	-3 599	-737	2 493
Käteiset ja niihin rinnastettavat varat	30.9.	30.9.	31.12.
Seuraavat erät sisältyvät käteisiin ja niihin rinnastettaviin varoihin (miljoonaa euroa):	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2007</u>
Käteiset varat ja saamiset keskuspankeilta	2 628	1 381	5 020
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	774	2 522	2 077

Käteiset varat sisältävät käteiset maksuvälineet ja ulkomaiset setelit. Saamisiin keskuspankeilta sisältyvät keskuspankeissa ja julkisen viranomaisen ylläpitämissä postisiirtojärjestelmissä olevat tilit, jotka täyttävät seuraavat ehdot:

- keskuspankin tai postisiirtojärjestelmän kotipaikka on maassa, jossa yhtiöllä on toimipaikka
- tilillä olevat varat ovat milloin tahansa käytettävissä.

Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta sisältävät käteiset varat lukuun ottamatta joukkolainoja ja muita korollisia arvopapereita.

Tilinpäätöksen liitteet

Liite 1 Tilinpäätösperiaatteet

Nordean konsernitilinpäätös on laadittu EU:n hyväksymien kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tilinpäätöksessä on noudatettu lisäksi Ruotsissa annettua luottolaitosten ja sijoituspalveluyhtiöiden tilinpäätöksiä koskevaa lakia (1995:1559) (ÅRKL), Ruotsin Rådet för finansiell rapportering -neuvoston suositusta RFR 1.1 (konsernilaskentaa koskevia täydentäviä säännöksiä) sekä Ruotsin rahoitustarkastuksen kirjanpitosäännöksiä (FFFS 2006:16) muutoksineen (FFFS 2007:28).

Tilinpäätösperiaatteisiin tehtiin kolmannella neljänneksellä lisäys, joka koskee IAS 39 ja IFRS 7 -standardien lokakuussa julkaistua, takautuvasti 1. heinäkuuta 2008 voimaan tullutta muutosta. Muutoksen seurauksena rahoitusvaroja voidaan poikkeuksellisissa olosuhteissa luokitella uudelleen siten, että ne eivät enää sisälly käypään arvoon tuloslaskelman kautta arvostettaviin eriin, jos varoja ei enää ole tarkoitus myydä tai ostaa takaisin lähitulevaisuudessa. Nordea ei tehnyt tähän muutoksen perustuvia uudelleenluokituksia kolmannella neljänneksellä.

Tässä tilinpäätöstiedotteessa noudatetaan IAS 34 Osavuositarkastukset -standardia

Muutokset tilinpäätösperiaatteissa ja esitystavassa

Tilinpäätösperiaatteet, laskentatavat ja esitystapa ovat olennaisilta osiltaan samat kuin vuoden 2007 vuosikertomuksessa.

Vaihtokurssit

	1-9 2008	1-12 2007	1-9 2007
1 euro = ... Ruotsin kruunua			
Tuloslaskelma (keskikurssi)	9,4091	9,2498	9,2353
Tase (kurssi kauden lopussa)	9,7914	9,4572	9,1979
1 euro = ... Tanskan kruunua			
Tuloslaskelma (keskikurssi)	7,4577	7,4505	7,4488
Tase (kurssi kauden lopussa)	7,4616	7,4588	7,4538
1 euro = ... Norjan kruunua			
Tuloslaskelma (keskikurssi)	7,9885	8,0147	8,0606
Tase (kurssi kauden lopussa)	8,3195	7,9738	7,7048
1 euro = ... Puolan zlotya			
Tuloslaskelma (keskikurssi)	3,4236	3,7790	3,8231
Tase (kurssi kauden lopussa)	3,3952	3,6022	3,7672

Liite 2 Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto

	Q3 2008	Q3 2007	1-9 2008	1-9 2007	1-12 2007
Miljoonaa euroa					
Osakkeet, osuudet ja muut osakesidonnaiset instrumentit	-621	3	-1 891	1 044	827
Korolliset arvopaperit ja muut korkosidonnaiset instrumentit	207	41	307	-3	63
Muut rahoitusinstrumentit	103	55	207	51	103
Valuuttakurssimuutokset	-23	250	311	459	568
Sijoituskiinteistöt	39	76	79	262	432
Vastuuvelan muutos, henkivakuutus ¹	132	-232	309	-781	-866
Osittamattoman lisävakuutusmaksuvastuun muutos, henkivakuutus	380	59	1 351	-158	41
Riskimaksutulo, henkivakuutus	73	66	208	193	256
Riskimeno, henkivakuutus	-69	-54	-178	-174	-215
Yhteensä	221	264	703	893	1 209

¹ Maksutulo oli 598 miljoonaa euroa vuoden 2008 kolmannella neljänneksellä ja 1 837 miljoonaa euroa tammi-syyskuussa 2008 (-191 miljoonaa euroa vuoden 2007 kolmannella neljänneksellä, 1 639 miljoonaa euroa tammi-syyskuussa 2007, 2 274 miljoonaa euroa tammi-joulukuussa 2007).

liite 4, jatkuu

Arvon alentumiskirjausten täsmäytys

	Luottolaitokset		Yleisö		Yhteensä		Yhteensä
	Saatava- kohtaisesti arvostetut	Saatava- ryhmä- kohtaisesti arvostetut	Saatava- kohtaisesti arvostetut	Saatava- ryhmä- kohtaisesti arvostetut	Saatava- kohtaisesti arvostetut	Saatava- ryhmä- kohtaisesti arvostetut	
Luotot ja muut saamiset, miljoonaa euroa							
Vuoden alussa, 1. tammikuuta 2008	-8	-2	-595	-352	-603	-354	-957
Arvon alentumiset	0	-2	-247	-81	-247	-83	-330
Peruutukset	1	1	157	47	158	48	206
Tulosvaikutteisesti kirjatut muutokset	1	-1	-90	-34	-89	-35	-124
Luottotappioiden kattamiseksi käytetyt arvon alentumiset	0	0	101	0	101	0	101
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	0	0	8	-2	8	-2	6
Kauden lopussa, 30. syyskuuta 2008	-7	-3	-576	-388	-583	-391	-974
Vuoden alussa, 1. tammikuuta 2007	-7	-13	-757	-341	-764	-354	-1 118
Arvon alentumiset	0	-1	-230	-166	-230	-167	-397
Peruutukset	0	10	238	126	238	136	374
Tulosvaikutteisesti kirjatut muutokset	0	9	8	-40	8	-31	-23
Luottotappioiden kattamiseksi käytetyt arvon alentumiset	0	0	150	0	150	0	150
Uudelleenluokitukset	-	-1	-	33	-	32	32
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	-1	3	4	-4	3	-1	2
Kauden lopussa, 31. joulukuuta 2007	-8	-2	-595	-352	-603	-354	-957
Vuoden alussa, 1. tammikuuta 2007	-7	-13	-757	-341	-764	-354	-1 118
Arvon alentumiset	0	-1	-176	-70	-176	-71	-247
Peruutukset	-	2	197	86	197	88	285
Tulosvaikutteisesti kirjatut muutokset	0	1	21	16	21	17	38
Luottotappioiden kattamiseksi käytetyt arvon alentumiset	-	-	87	-	87	-	87
Valuuttakurssimuutosten vaikutus	0	6	24	38	24	44	68
Kauden lopussa, 30. syyskuuta 2007	-7	-6	-625	-287	-632	-293	-925
Arvon alentumiset							
					30.9.	31.12.	30.9.
Miljoonaa euroa					2008	2007	2007
Taseeseen kirjattujen erien arvon alentumiset					-974	-957	-925
Taseen ulkopuolisten erien arvon alentumiset					-76	-55	-125
Arvon alentumiset yhteensä					-1 050	-1 012	-1 050
Tunnusluvut							
					30.9.	31.12.	30.9.
					2008	2007	2007
Saamiset, joiden arvo on alentunut / luotot yhteensä, brutto ¹ , %					0,54	0,53	0,53
Saamiset, joiden arvo on alentunut / luotot yhteensä, netto ² , %					0,35	0,31	0,30
Arvon alentumiset / luotot yhteensä ³ , %					0,32	0,35	0,34
Arvon alentumiset / saamiset, joiden arvo on alentunut ⁴ , %					34,76	42,11	43,35
Järjestämättömät saamiset, joiden arvo ei ole alentunut ⁵ , miljoonaa euroa					98	98	94

¹ Saatavakohtaisesti arvostetut saamiset, joiden arvo on alentunut, ennen arvon alentumisia / luotot yhteensä ennen arvon alentumisia, %.² Saatavakohtaisesti arvostetut saamiset, joiden arvo on alentunut, arvon alentumisten jälkeen / luotot yhteensä ennen arvon alentumisia, %.³ Arvon alentumiset yhteensä / luotot yhteensä ennen arvon alentumisia, %.⁴ Arvon alentumiset saatavakohtaisesti arvostetuista luotoista, joiden arvo on alentunut / saatavakohtaisesti arvostetut luotot, joiden arvo on alentunut (ennen arvon alentumisia), %⁵ Eräntyneet saamiset, joiden arvo ei ole alentunut tulevien rahavirtojen ansiosta (sisältyvät saamiin, joiden arvo ei ole alentunut).

Liite 5 Rahoitusinstrumenttien luokittelu

Miljoonaa euroa	Lainat ja muut saamiset	Erä-päivään saakka pidettävät	Kaupan-käyntierät	Käypään arvoon arvostet-tavat erät	Suojaavat johdannais-sopimukset	Myytä-vissä olevat	Yhteensä
Rahoitusvarat							
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	2 628						2 628
Valtion velkasitoumukset ja muut keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat arvopaperit	11	2 163	7 415				9 589
Saamiset luottolaitoksilta	24 405		11 022				35 427
Luotot yleisölle	225 897		11 619	34 633			272 149
Korolliset arvopaperit		3 967	16 434	16 608		49	37 058
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit			3 370				3 370
Osakkeet			4 389	9 435		8	13 832
Johdannaissopimukset			45 798		348		46 146
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	-68						-68
Muut varat	5 300			3 685			8 985
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	1 938		466				2 404
Yhteensä 30. syyskuuta 2008	260 111	6 130	100 513	64 361	348	57	431 520
Yhteensä 31. joulukuuta 2007	231 608	1 632	84 502	63 053	415	66	381 276
Yhteensä 30. syyskuuta 2007	227 869	1 707	90 188	59 021	381	68	379 234

Miljoonaa euroa	Kaupan-käyntierät	Käypään arvoon arvostet-tavat erät	Suojaavat johdannais-sopimukset	Muut rahoitus-velat	Yhteensä
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	6 967			35 965	42 932
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	5 987	6 240		142 852	155 079
Velat vakuutuslaitoksille, rahoitussopimukset	4 444				4 444
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	5 359	36 928		71 460	113 747
Johdannaissopimukset	43 945		437		44 382
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset				-187	-187
Muut velat	8 570	3 446		7 783	19 799
Siirtovelat ja saadut ennakot	82			3 329	3 411
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla				8 072	8 072
Yhteensä 30. syyskuuta 2008	75 354	46 614	437	269 274	391 679
Yhteensä 31. joulukuuta 2007	57 624	37 113	699	245 760	341 196
Yhteensä 30. syyskuuta 2007	64 275	37 947	655	237 011	339 888

Liite 6 Käypään arvoon arvostettavat rahoitusinstrumentit**Käyvän arvon määrittely noteerattujen markkinahintojen perusteella tai arvostusmenetelmien avulla**

Miljoonaa euroa	Noteeratut rahoitusinstrumentit (taso 1)	josta henkivakuutus	Todennettavia markkina-arvoja käyttävä arvostusmenetelmä (taso 2)	josta henkivakuutus	Ei-todennettavia markkina-arvoja käyttävä arvostusmenetelmä (taso 3)	josta henkivakuutus	Yhteensä
Varat							
Korolliset arvopaperit, sis. keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat valtion velkasitoumukset ¹	37 982	15 824	2 244	1 445	280	137	40 506
<i>josta</i>							
- valtiot	10 759	4 326	-	-	-	-	10 759
- kunnat ja muut viranomaiset	485	414	294	278	-	-	779
- kiinnitysluottolaitokset	18 255	6 912	361	266	143	-	18 759
- muut luottolaitokset	3 967	1 594	734	480	-	-	4 701
- yritykset	2 738	991	226	225	-	-	2 964
- yritykset, joilla on sub-investment grade -luokitus	1 258	1 201	-	-	-	-	1 258
- muut	520	386	629	196	137	137	1 286
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit	3 370	8	-	-	-	-	3 370
Osakkeet	11 739	4 784	1 099	1 099	994	292	13 832
Johdannaissopimukset	762	-	42 920	-	2 116	-	45 798
Velat							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	31 654	-	10 633	-	-	-	42 287
Johdannaissopimukset	593	-	41 126	102	2 226	-	43 945

¹ josta 7 415 miljoonaa euroa valtion velkasitoumuksia ja muita keskuspankkirahoitukseen oikeuttavia arvopapereita ja 33 091 miljoonaa euroa korollisia arvopapereita (käypään arvoon arvostettavat erät liitteessä 5).

Erityistarkoitukseen perustetut yhtiöt (Special Purpose Entities, SPE) - taseeseen sisältyvät

Miljoonaa euroa	Tarkoitus	Juoksuaika	Nordean osuus sijoituksesta	Liikkeseen-lasku kokonaisuudessaan	Käsittely tilinpäätöksessä
Viking Group	Factoring	<1 vuosi	648	686	Konsolidoitu
CMO Denmark A/S	Vakuudellinen kiinnitysluottolaina (Collateralised Mortgage Obligation, CMO)	>5 vuotta	2	33	Konsolidoitu
Kalmar Structured Finance A/S	Luottosidonnainen velkakirja (Credit Linked Note)	>5 vuotta	1	147	Konsolidoitu
Nordea Pankki Suomi Oyj ¹	Luottosidonnainen velkakirja (Credit Linked Note)	1-3 vuotta	-	305	Kirjattu taseeseen
Yhteensä			651	1 171	

¹ Ei erillinen erityistarkoitukseen perustettu yhtiö, mutta otettu mukaan antamaan kokonaiskuva Nordean arvopaperistamistoiminnasta.

Erityistarkoitukseen perustetut yhtiöt (Special Purpose Entities, SPE) - taseen ulkopuoliset

Miljoonaa euroa	Tarkoitus	Juoksuaika	Nordean osuus sijoituksesta	Liikkeseen-lasku kokonaisuudessaan	Käsittely tilinpäätöksessä
Mermaid Repackaging Plc	Vakuudellinen velkasitoumus (Collateralised Debt Obligation, CDO)	4 vuotta	-	78	Ei konsolidoitu ¹

¹ Nordea on mukana Mermaid Repackaging Plc:n strukturoitujen liikkeeseenlaskujen järjestäjänä, mutta ei likviditeetin tai luottojen myöntäjänä.

Vakuudelliset velkasitoumukset (CDO) - Vastuut

Nimellisarvo, miljoonaa euroa	Ostettu	Myyty
CDOT, brutto	4 836	4 029
Suojatut vastuut	2 928	2 928
CDOT, netto¹	1 908²	1 101³
<i>Josta:</i>		
- Oma pääoma	319	123
- Väliarhoitus (mezzanine)	542	279
- Etuoikeutetut (super senior)	1 047	699

¹ Nettovastuusiin ei sisällytetä ostettuja ja myytyjä eräiä, jotka ovat täysin samanlaisia viitekorin, erääntymisen ja valuutan osalta.

² Josta investment grade -luokiteltuja 1 538 miljoonaa euroa ja sub-investment grade -luokiteltuja 370 miljoonaa euroa.

³ Josta investment grade -luokiteltuja 949 miljoonaa euroa ja sub-investment grade -luokiteltuja 152 miljoonaa euroa.

CDO-sopimuksiin liittyvää riskiä suojataan luottoriskinvaihtosopimuksilla. Riskipositioihin sovelletaan erilaisia markkinariskirajoja, ml. VaR. CDO-sopimusten arvostuksissa sovelletaan riskien mallintamisessa käytettyjä käyvän arvon oikaisuja. Käyvän arvon oikaisu kirjataan tuloslaskelmaan.

Luottoriskinvaihtosopimukset (Credit Default Swaps, CDS)

Luottoriskinvaihtosopimuksia käytetään CDO- ja Credit Bond -positioiden suojaamiseen. Ostetun suojauksen nettomäärä on 1 723 miljoonaa euroa ja myydyin suojauksen nettomäärä on 2 130 miljoonaa euroa.

Liite 7 Johdannaissopimukset

Käypä arvo Miljoonaa euroa	30. syyskuuta 2008		31. joulukuuta 2007		30. syyskuuta 2007	
	Varat	Velat	Varat	Velat	Varat	Velat
Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset						
Korkojohdannaiset	21 698	22 544	19 860	20 462	19 414	20 247
Osakejohdannaiset	1 013	1 055	1 310	1 840	1 471	1 978
Valuuttajohdannaiset	18 367	15 853	7 365	7 599	9 291	10 199
Luottojohdannaiset	2 886	2 734	1 163	1 115	861	817
Muut johdannaiset	1 834	1 759	1 385	1 308	930	895
Yhteensä	45 798	43 945	31 083	32 324	31 967	34 136

Suojaavat johdannaissopimukset

Korkojohdannaiset	187	94	252	124	211	171
Osakejohdannaiset	4	15	55	73	91	116
Valuuttajohdannaiset	157	328	108	502	79	368
Yhteensä	348	437	415	699	381	655

Johdannaissopimukset yhteensä, käypä arvo

Korkojohdannaiset	21 885	22 638	20 112	20 586	19 625	20 418
Osakejohdannaiset	1 017	1 070	1 365	1 913	1 562	2 094
Valuuttajohdannaiset	18 524	16 181	7 473	8 101	9 370	10 567
Luottojohdannaiset	2 886	2 734	1 163	1 115	861	817
Muut johdannaiset	1 834	1 759	1 385	1 308	930	895
Yhteensä	46 146	44 382	31 498	33 023	32 348	34 791

Nimellisarvo

Miljoonaa euroa			30.9.	31.12.	30.9.
			2008	2007	2007

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät johdannaissopimukset

Korkojohdannaiset			3 079 948	2 571 356	2 464 197
Osakejohdannaiset			25 066	27 334	20 052
Valuuttajohdannaiset			776 621	667 979	606 007
Luottojohdannaiset			96 501	90 476	92 495
Muut johdannaiset			15 396	10 635	11 315
Yhteensä			3 993 532	3 367 780	3 194 066

Suojaavat johdannaissopimukset

Korkojohdannaiset			22 365	32 918	24 758
Osakejohdannaiset			98	253	440
Valuuttajohdannaiset			6 205	4 381	5 594
Yhteensä			28 668	37 552	30 792

Johdannaissopimukset yhteensä, nimellisarvo

Korkojohdannaiset			3 102 313	2 604 274	2 488 955
Osakejohdannaiset			25 164	27 587	20 492
Valuuttajohdannaiset			782 826	672 360	611 601
Luottojohdannaiset			96 501	90 476	92 495
Muut johdannaiset			15 396	10 635	11 315
Yhteensä			4 022 200	3 405 332	3 224 858

Liite 8 Oma pääoma

Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus						
Miljoonaa euroa	Osake- pääoma ¹	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Vähem- mistö- osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma tilivuoden alussa, 1.1.2008	2 597	-160	14 645	17 082	78	17 160
Myytävissä olevien sijoitusten nettomuutos, verojen jälkeen		-5		-5		-5
Nettomuutos rahavirran suojauksesta, verojen jälkeen		-3		-3		-3
Valuuttakurssierot		-97		-97		-97
<i>Omaan pääomaan suoraan kirjatut tuotot, netto</i>		-105		-105		-105
Tilikauden tulos			2 033	2 033	2	2 035
<i>Omaan pääomaan suoraan kirjatut erät yhteensä</i>		-105	2 033	1 928	2	1 930
Liikkeeseen lasketut C-osakkeet ³	3			3		3
Takaisin ostetut C-osakkeet ³			-3	-3		-3
Osakeperusteiset maksut ³			7	7		7
Vuodelta 2007 maksetut osingot			-1 297	-1 297		-1 297
Omien osakkeiden hankinta ²			5	5		5
Muut muutokset				0	-1	-1
Oma pääoma 30.9.2008	2 600	-265	15 390	17 725	79	17 804

Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus						
Miljoonaa euroa	Osake- pääoma ¹	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Vähem- mistö- osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma tilivuoden alussa, 1.1.2007	2 594	-111	12 793	15 276	46	15 322
Myytävissä olevien sijoitusten nettomuutos, verojen jälkeen		1		1		1
Valuuttakurssierot		-50		-50		-50
<i>Omaan pääomaan suoraan kirjatut tuotot, netto</i>		-49		-49		-49
Tilikauden tulos			3 121	3 121	9	3 130
<i>Omaan pääomaan suoraan kirjatut erät yhteensä</i>		-49	3 121	3 072	9	3 081
Liikkeeseen lasketut C-osakkeet ⁴	3			3		3
Takaisin ostetut C-osakkeet ⁴			-3	-3		-3
Osakeperusteiset maksut ⁴			4	4		4
Vuodelta 2006 maksetut osingot			-1 271	-1 271		-1 271
Omien osakkeiden hankinta ²			11	11		11
Muut muutokset			-10	-10	23	13
Oma pääoma 31.12.2007	2 597	-160	14 645	17 082	78	17 160

Nordea Bank AB:n (publ) osakkeenomistajien osuus						
Miljoonaa euroa	Osake- pääoma ¹	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Vähem- mistö- osuudet	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma tilivuoden alussa, 1.1.2007	2 594	-111	12 793	15 276	46	15 322
Myytävissä olevien sijoitusten nettomuutos, verojen jälkeen		6		6		6
Valuuttakurssierot		-12		-12		-12
<i>Omaan pääomaan suoraan kirjatut tuotot, netto</i>		-6		-6		-6
Tilikauden tulos			2 274	2 274	4	2 278
<i>Omaan pääomaan suoraan kirjatut erät yhteensä</i>		-6	2 274	2 268	4	2 272
Liikkeeseen lasketut C-osakkeet ⁴	3			3		3
Takaisin ostetut C-osakkeet ⁴			-3	-3		-3
Osakeperusteiset maksut ⁴			2	2		2
Vuodelta 2006 maksetut osingot			-1 271	-1 271		-1 271
Omien osakkeiden hankinta ²			-3	-3		-3
Muut muutokset					23	23
Oma pääoma 30.9.2007	2 597	-117	13 792	16 272	73	16 345

¹ Rekisteröityjä osakkeita oli 2 600 miljoonaa kappaletta 30. syyskuuta 2008 (2 597 miljoonaa 31. joulukuuta 2007, 2 597 miljoonaa 30. syyskuuta 2007).

² Kaupankäyntisalkussa olevien ja Tanskan sijoitustalletusten salkkuun sisältyvien Nordean osakkeiden lukumäärän muutos. Näitä osakkeita oli 0,9 miljoonaa 30. syyskuuta 2008 (1,6 miljoonaa 31. joulukuuta 2007, 2,6 miljoonaa 30. syyskuuta 2007).

³ Liittyy pitkäaikaiseen kannustinohjelmaan (LTIP 2008). Ohjelma suojattiin laskemalla liikkeeseen 2 880 000 C-osaketta, jotka ostettiin myöhemmin takaisin ja muutettiin kantaosakkeiksi.

⁴ Liittyy pitkäaikaiseen kannustinohjelmaan (LTIP 2007). Ohjelma suojattiin laskemalla liikkeeseen 3 120 000 C-osaketta, jotka ostettiin myöhemmin takaisin ja muutettiin kantaosakkeiksi.

Liite 9 Vakavaraisuus**Vakavaraisuuspääoma¹**

	30.9.	31.12.	30.9.
	2008	2007	2007
Miljoonaa euroa			
Ensisijainen pääoma	15 275	14 230	13 921
Vakavaraisuuspääoma yhteensä	20 542	18 660	18 534

	30.9.	30.9.	31.12.	31.12.	30.9.	30.9.
	2008	2008	2007	2007	2007	2007
Omien varojen vähimmäisvaatimus						

Miljoonaa euroa	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset	Pääoma- vaade	Riskipaino- tetut saamiset
Luottoriski	14 186	177 320	12 556	156 952	12 908	161 346
Perusmenetelmä (FIRB)	7 743	96 786	6 709	83 865	7 205	90 065
- josta yritys vastuut	6 805	85 058	5 899	73 736	6 398	79 973
- josta luottolaitos vastuut	811	10 136	744	9 302	727	9 085
- josta muut	127	1 592	66	827	80	1 007
Standardimentelmä	6 443	80 534	5 387	67 342	5 319	66 486
- josta vähittäis vastuut	4 420	55 251	3 953	49 414	4 088	51 098
- josta valtio vastuut	25	316	19	243	24	295
- josta muut	1 998	24 967	1 415	17 685	1 207	15 093
Basel I	na	na	460	5 745	384	4 795
Markkinariski	351	4 387	284	3 554	351	4 382
- josta kaupankäyntivarasto, VaR	95	1 183	42	527	54	671
- josta kaupankäyntivarasto, standardimentelmä	256	3 204	242	3 027	285	3 567
- josta valuuttakurssi- ja kultariski, standardimentelmä	0	0	0	0	12	144
Operatiivinen riski	951	11 896	878	10 976	878	10 976
Standardimentelmä	951	11 896	878	10 976	878	10 976
Yhteensä ennen oikaisuja	15 488	193 603	13 718	171 482	14 137	176 704
Oikaisu alarajasäännöksiin perustuen						
Pääomatarpeen lisäys alarajasäännösten mukaisesti	1 966	24 573	2 649	33 103	1 367	17 084
Yhteensä	17 454	218 176	16 367	204 585	15 504	193 788

Vakavaraisuussuhde

	30.9.	31.12.	30.9.
	2008	2007	2007
Ensisijainen oma pääoma, %, mukaanlukien tilikauden tulos	7,0	7,0	7,2
Vakavaraisuussuhde, %, mukaanlukien tilikauden tulos	9,4	9,1	9,6

Pääomavaateen jakauma

Vastuuryhmä	Keskimääräinen riskipaino (%)	Pääomavaade (miljoonaa euroa)
Yritys vastuut	56	6 805
Luottolaitos vastuut	25	811
Vähittäis vastuut	45	4 420
Valtio vastuut	1	25
Muut	82	2 125
Luottoriski yhteensä		14 186

¹ Tammi-syyskuun tulos mukaan lukien. Ruotsin rahoitustarkastuksen määräysten mukaan vakavaraisuuslukuja laskettaessa ei oteta huomioon kolmannen neljänneksen tulosta, jota ei ole tilintarkastettu. Näiden määräysten mukaiset luvut ovat seuraavat: ensisijainen pääoma 14 882 miljoonaa euroa (13 465 miljoonaa euroa 30. syyskuuta 2007), vakavaraisuuspääoma 20 150 miljoonaa euroa (18 079 miljoonaa euroa 30. syyskuuta 2007), vakavaraisuussuhde, ensisijainen pääoma 6,8 % (7,0 % 30. syyskuuta 2007), vakavaraisuussuhde 9,2 % (9,3 % 30. syyskuuta 2007).

Liite 10 Riskit ja epävarmat tekijät

Nordean tuottopohja perustuu konsernin liiketoimintaan laajan ja monipuolisen asiakaskunnan kanssa. Asiakkaina on sekä henkilö- että yritysasiakkaita eri maantieteellisiltä alueilta ja toimialoilta.

Nordean merkittävin riski on luottoriski. Konsernilla on myös esimerkiksi markkinariskejä, likviditeettiriskejä, operatiivisia riskejä ja henkivakuutusriskejä. Lisätietoja on Nordean vuosikertomuksessa vuodelta 2007.

Luottomarkkinoiden myllerryksen kiihtyminen ja makrotalouden näkymien heikkeneminen eivät ole toistaiseksi vaikuttaneet Nordean rahoitusasemaan. Epävarmuus kuitenkin lisääntyy ja riskitasot nousevat. Millään yllä mainituista riskeistä ei odoteta olevan merkittävää negatiivista vaikutusta konserniin tai sen

taloudelliseen asemaan kolmen seuraavan kuukauden aikana.

Konserni on osallisena joissakin normaalia liiketoimintaansa koskevissa oikeudenkäynneissä ja muissa riita-asioissa. Useimmat näistä koskevat suhteellisen pieniä rahasummia. Millään niistä ei arvioida olevan olennaista kielteistä vaikutusta konserniin tai sen taloudelliseen asemaan kolmen seuraavan kuukauden aikana.

Nordea Bank AB (publ)

Tuloslaskelma

Miljoonaa euroa	Q3 2008	Q3 2007	1-9 2008	1-9 2007	1-12 2007
Liiketoiminnan tuotot					
<i>Korkotuotot</i>	989	653	2 707	1 966	2 741
<i>Korkokulut</i>	-873	-570	-2 372	-1 702	-2 381
Rahoituskate	116	83	335	264 ¹	360
<i>Palkkiotuotot</i>	157	157	475	453	618
<i>Palkkiokulut</i>	-39	-35	-117	-105	-155
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	118	122	358	348	463
Voitot/tappiot käypään arvoon arvostettavista eristä, netto	49	108	4	156 ¹	192
Osingot	0	3	293	155	1 325
Muut liiketoiminnan tuotot	25	26	77	95	127
Liiketoiminnan tuotot yhteensä	308	342	1 067	1 018	2 467
Liiketoiminnan kulut					
Hallintokulut:					
Henkilöstökulut	-154	-145	-472	-447	-596
Muut kulut	-118	-118	-358	-380	-514
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-28	-23	-78	-76	-101
Liiketoiminnan kulut yhteensä	-300	-286	-908	-903	-1 211
Arvonalentumistappiot luotoista	-4	-13	-20	-15	25
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot	0	0	0	0	0
Liikevoitto	4	43	139	100	1 281
Tilinpäätössiirrot	-11	-10	-34	-32	-44
Tuloverot	-12	-24	25	3	-34
Tilikauden tulos²	-19	9	130	71	1 203

¹ Kuten vuoden 2007 tammi-syyskuun osavuositarkastuksessa kerrottiin, tiettyjä Marketsin tase-eriä on luokiteltu uudelleen. Näihin eriin liittyviä tuloslaskelmaeriä on oikaistu vastaavasti.

² Nordea Bank AB:n (publ) tappiollinen tulos vuoden 2008 kolmannelta neljännekseltä aiheutui pääasiassa konsernin varainhallinnan tuloksesta. Varainhallinnassa käytetään suojaustoimia, jotta konsernin oman pääoman tuoton vaihteluja voidaan vähentää.

Nordea Bank AB (publ)

Tase

Miljoonaa euroa	30.9. 2008	31.12. 2007	30.9. 2007
Varat			
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	195	296	281
Valtion velkasitoumukset ja muut keskuspankkirahoitukseen oikeuttavat arvopaperit	336	567	618
Saamiset luottolaitoksilta	46 288	36 824	40 083
Luotot yleisölle	31 086	26 640	23 897
Korolliset arvopaperit	7 450	5 216	5 038
Vakuudeksi annetut rahoitusinstrumentit	2 613	2 806	542
Osakkeet	1 219	2 034	2 936
Johdannaissopimukset	1 654	1 281	1 312
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	0	-4	-5
Tytäryhtiöosakkeet	15 616	15 488	16 820
Osakkuusyritysosakkeet	30	30	30
Aineettomat hyödykkeet	770	819	810
Aineelliset hyödykkeet	72	53	52
Laskennalliset verosaamiset	27	34	37
Versaamiset	144	52	105
Muut varat	826	1 940	834
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	644	402	391
Varat yhteensä	108 970	94 478	93 781
Velat ja oma pääoma			
Velat luottolaitoksille	28 432	24 275	23 766
Yleisön talletukset ja muut velat yleisölle	34 737	32 296	31 009
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	22 575	13 839	13 661
Johdannaissopimukset	1 507	1 581	1 754
Korkoriskin suojaavien erien käyvän arvon muutokset	-17	-69	-88
Verovelat	0	0	0
Muut velat	3 284	4 014	5 875
Siirtovelat ja saadut ennakot	890	341	661
Laskennalliset verovelat	0	2	2
Varaukset	5	2	36
Eläke-etuusvastuut	124	129	133
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	6 685	6 151	6 178
Velat yhteensä	98 222	82 561	82 987
Verottamattomat varaukset	6	7	5
Oma pääoma			
Osakepääoma	2 600	2 597	2 597
Muut rahastot	-3	5	-
Kertyneet voittovarot	8 145	9 308	8 192
Oma pääoma yhteensä	10 742	11 910	10 789
Velat ja oma pääoma yhteensä	108 970	94 478	93 781
Omien velkojen vakuudeksi annettu omaisuus	2 891	3 054	1 241
Muu vakuudeksi annettu omaisuus	7 507	7 270	781
Vastuusitoumukset	18 104	14 066	13 128
Johdannaissopimukset	433 380	299 852	354 200
Luottolupaukset ¹	27 589	27 696	27 277
Muut sitoumukset	1 460	1 778	2 011

¹ Sisältää 11 210 miljoonaa euroa hyväksytyjen luottolimiittien käyttämättömiä osuuksia (31. joulukuuta 2007: 10 620 milj., 30. syyskuuta 2007: 10 502 milj.).

Lisätietoja:

- Lehdistö- ja analytikkotilaisuus, jossa on paikalla johdon edustajia, pidetään 23. lokakuuta 2008 klo 9.30 CET osoitteessa Smålandsgatan 17, Tukholma.
- Analytikoille tarkoitettu kansainvälinen puhelinkonferenssi, johon osallistuu johdon edustajia, pidetään 23. lokakuuta klo 13.30 CET.
Puhelinkonferenssiin voi osallistua soittamalla numeroon +44 (0) 203 037 9110 (access code Nordea) 10 minuuttia ennen tilaisuuden alkua. Konferenssia voi seurata reaaliajassa osoitteessa www.nordea.com. Lisäksi tilaisuudesta laaditaan editoitu versio, joka on saatavana samasta osoitteesta. Konferenssia voi seurata 30. lokakuuta saakka uudelleen numerosta +44 (0) 208 196 1998, access code 7308947#.
- Lontoossa järjestetään analytikko- ja sijoittajatilaisuus 24. lokakuuta klo 8.00 paikallista aikaa. Osoite on Sofitel London St James, 6 Waterloo Place, London SW1Y 4AN. Ilmoittautumiset Lontoossa järjestettävään tilaisuuteen ottaa vastaa Sharon McClafferty, puhelin +44 (0) 207 905 5662 tai sähköposti sharon.mcclafferty@abgsc.com.
- Tämä osavuositiedot on saatavana Internetistä osoitteesta www.nordea.com. Internetistä on saatavana myös tähän osavuositiedotukseen liittyvä graafinen esitys ja tietopaketti (fact book).

Yhteyshenkilöt:

Christian Clausen, konsernijohtaja	+46 8 614 7804	
Fredrik Rystedt, konsernin talousjohtaja	+46 8 614 7812	
Johan Ekwall, sijoittajasuhteet	+46 8 614 7852	(tai +46 70 607 92 69)
Kati Tommiska, konserniviestintä	(09) 165 42320	(tai 050 382 1391)

Tapahtumat

- 10. helmikuuta 2009 – vuoden 2008 tilinpäätös
- 2. huhtikuuta 2009 – varsinainen yhtiökokous
- 29. huhtikuuta 2009 – osavuositiedot vuoden 2009 ensimmäiseltä neljännekseltä
- 21. heinäkuuta 2009 – osavuositiedot vuoden 2009 toiselta neljännekseltä
- 28. lokakuuta 2009 – osavuositiedot vuoden 2009 kolmannelta neljännekseltä

Tukholma 23. lokakuuta 2008

Christian Clausen, konsernijohtaja

Tilintarkastajat eivät ole tarkastaneet tätä osavuositiedotusta.

Tämä tiedote julkistetaan myös ruotsiksi, norjaksi, tanskaksi ja englanniksi. Jos erikielisten tekstien välillä on epä johdonmukaisuuksia, englanninkielinen teksti on oikea.

Nordean on julkistettava tässä tiedotteessa annetut tiedot Ruotsissa annetun rahoitusinstrumenteilla käytävää kauppaa koskevan lain (1991:980) ja/tai Ruotsissa annetun arvopaperimarkkinalain (2007:528) mukaisesti. Nämä tiedot on annettu julkistettavaksi 23. lokakuuta 2008 noin klo 8.00 CET.

Tähän tiedotteeseen sisältyy tulevaisuutta koskevia lausuntoja, jotka perustuvat tiettyjä tulevia tapahtumia ja potentiaalista taloudellista kehitystä koskeviin johdon tämänhetkisiin näkemyksiin. Vaikka Nordea uskoo, että tällaisissa tulevaisuutta koskevilla lausunnoilla ilmaistut odotukset ovat kohtuudella todennäköisiä, niiden toteutumisesta ei voida olla varmoja. Tulokset saattavat siten monesta eri syystä olla huomattavasti erilaisia kuin mitä tulevaisuutta koskevilla lausunnoilla odotetaan. Olennaisia seikkoja, jotka saattavat aiheuttaa tällaisia eroavaisuuksia Nordean kehityksessä, ovat muun muassa (i) makrotalouden kehitys, (ii) kilpailutilanteen muutos ja (iii) korkotason muutos. Tämä ei tarkoita, että Nordea aikoo muuttaa tulevaisuutta koskevia lausuntojaan muutoin kuin lain ja pörssisääntösten vaatimalla tavalla, jos olosuhteet muuttuvat siten, että muutokset ovat tarpeen.

Nordea Bank AB (publ)
Smålandsgatan 17
SE-105 71 Stockholm
www.nordea.com/ir
Puh. +46 8 614 7800
Rekisterinumero 516406-0120